

Tončkina **zgodba**

Jubilejni zbornik ob
55-letnici delovanja
Varstveno delovnega centra
Tončke Hočevar

Kazalo

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

364-57-056.36(497.4Ljubljana)(091)(082)

VARSTVENO delovni center Tončke Hočevar Ljubljana
Tončkina zgodba : 55 let delovanja Varstveno delovnega centra Tončke
Hočevar / [urednik Slavko Bolčević ; fotografije arhiv VDC-ja Tončke
Hočevar]. - Ljubljana : Varstveno delovni center Tončke Hočevar, 2023

ISBN 978-961-96481-0-0
COBISS.SI-ID 172967939

7	Z nami do polnega življenja – že 55 let
8	Tončki na pot
12	Iz šole v življenje – prehod iz šolskega v delovno okolje
14	Kolegij uporabnikov VDC-ja Tončke Hočevar
15	Poslanstvo, vrednote in vizija VDC-ja Tončke Hočevar
16	Prehojena pot – zgodovina VDC-ja Tončke Hočevar
17	Tončka skozi čas
24	Pogled naprej
26	Z nami že polnih 55 let
28	Vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji
32	Institucionalno varstvo
39	Zdravstveno varstvo
40	Socialno vključevanje invalidov
41	Ročna izdelava papirja
44	Predstavitev enot VDC-ja Tončke Hočevar

Kazalo

60
61
62
64
65
68
69
70
71
72

Gremo mi po svoje, gremo mi na letovanje

Integrirana zaposlitev

Sodelovanje lesno-mizarskega programa na razstavi Čar lesa

Nogomet in svetovne igre v Berlinu

Ustvarjalnost uporabnikov ne pozna meja

Študentje na praksi

Tončka v času epidemije covid-19

Sistem kakovosti E-Qalin

Certifikat Družini prijazno podjetje

Certifikat Družbeno odgovoren delodajalec

Z nami do polnega življenja – že 55 let

Od svoje ustanovitve leta 1968 je Varstveno delovni center Tončke Hočevar prehodil zavidljivo pot. S svojim delovanjem na področju skrbi za odrasle z motnjo v duševnem in telesnem razvoju smo pogosto orali ledino. Pomembno smo prispevali k razvoju področja, na katerem delujemo, bili vpeti v razvoj stroke, premikali meje in se nenehno trudili za izboljšanje standardov na področju izvajanja socialnovarstvenih storitev in storitev zdravstvene nege.

V središče svojega delovanja ves čas postavljamo uporabnika ter se zavzemamo za bolj kakovostno življenje odraslih oseb z motnjo v duševnem in telesnem razvoju. Spodbujamo in krepimo njihove socialne aktivnosti ter jih usmerjamo k čim večji samostojnosti. In temu bomo zavezani tudi v prihodnje.

Pri svojem delu ne bi zmogli brez vseh vas – uporabnikov, svojcev, skrbnikov, srčnih in predanih sodelavcev in prostovoljcev, poslovnih partnerjev ter vseh drugih, ki nam stojite ob strani in nas podpirate. Hvala, da ste del naše skupnosti, da ste del Tončkine zgodbe.

Skupaj smo zgradili nekaj posebnega in s to bogato potnico smelo stopamo naprej.

Slavko Bolčević, *direktor*

Tončki na pot

Varstveno delovni center Tončke Hočevar v Sloveniji sodi med pionirje na področju skrbi za odrasle osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju in je med tistimi, ki je razvijal prve storitve zaposlovanja pod posebnimi pogoji. S tem je svojim uporabnikom omogočil aktivno vključevanje v družbeno življenje in delovno okolje ter opravljanje njihovim zmožnostim primerne dela.

V 55 letih delovanja je VDC Tončke Hočevar pomembno prispeval k strokovnemu razvoju na področju skrbi za odrasle osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju, saj si je neprestano prizadeval za razvoj novih, diferenciranih in inovativnih oblik storitev ter uvajal številne dobre prakse. Pri tem so bili in še vedno so v središču vsega uporabniki, njihove potrebe in zmožnosti. S celostnim pristopom uporabnikom zagotavlja različne oblike podpore in varno okolje, v katerem imajo možnost razvijati svoje potencialne ter skozi svoj prispevek krepi občutek pripadnosti družbi in sprejetosti v okolju.

VDC Tončke Hočevar je dosegel izjemen napredek v strokovnem razvoju in zagotavljanju kakovostnih storitev. To ne bi bilo mogoče brez požrtvovalnega dela vseh zaposlenih, ki uporabnikom nesebično stojijo ob strani in jih spodbujajo na njihovi poti razvoja in samouresničevanja. Sprejemati vsakogar, kljub njegovi drugačnosti, je verjetno največ, kar lahko naredimo za sočloveka, in to je odlika, s katero je VDC Tončke Hočevar spisal zgodbo o uspehu.

To zgodbo o uspehu pa soustvarjajo tudi uporabniki in njihovi svojci. Prav uporabniki so tisti, ki vsem zaposlenim osmišljajo njihova prizadevanja in trud. Zaradi njih zaposleni niso le uslužbenci, pač pa sopotniki na poti življenja.

Ob 55-letnici delovanja VDC Tončke Hočevar se Ministrstvo za solidarno prihodnost vsem zaposlenim, uporabnikom in njihovim svojcem iskreno zahvaljuje za dosedanje delo in za vse, kar ste naredili za razvoj vsakega posameznika in za družbo kot celoto. Želimo, da še naprej nadaljujete s tako kakovostnim delom in da bomo v medsebojnem sodelovanju v prihodnje uspeli zgraditi sistem socialnega varstva, ki bo uporabnikom omogočal čim bolj raznolike podporne storitve v skupnosti in s tem čim večjo kakovost življenja.

Mag. Mateja Ušlakar, sekretarka
Ministrstvo za solidarno prihodnost
Direktorat za starejše, dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo
Sektor za upravljanje izvajalskih organizacij

Smo socialna država, ki si za cilj postavlja socialno varnost in socialno pravičnost za vse prebivalce. Letošnje leto zaznamuje preoblikovanje področja socialnih zadev na državni ravni z vzpostavitvijo novega Ministrstva za solidarno prihodnost, kjer si neprestano prizadevamo, da imajo vsi državljani, ki potrebujejo pomoč in podporo glede na svoje potrebe, enake možnosti socialnega vključevanja v družbeno življenje kot tudi delovno okolje z ustrežno strokovno podporo ter primerno oskrbo v času bivanja. Pri tem posebno skrb **namenjamo uporabnikom z motnjami v duševnem razvoju** in drugimi oviranostmi, ki jih želimo opremiti z znanjem, veščinami in spretnostmi s ciljem čim večje samostojnosti na različnih področjih v njihovih življenjih.

Ekipe Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar s svojim delom uporabnikom že 55 let zagotavlja visoko kakovost in varnost oskrbe oziroma programov v okviru storitev. Vsake obletnice zavoda, ki se je razvijal čez čas, se vedno znova veselimo, saj nam sporoča, da smo na pravi poti. V vsem tem času je bil na področju skrbi za osebe z motnjami v duševnem razvoju in drugimi oviranostmi narejen pomemben strokovni razvoj, tako z vidika doktrine kot tudi novih oblik storitev ter številnih dobrih praks.

Na ministrstvu se dnevno soočamo z izzivi staranja prebivalstva in dolgožive družbe, dolgotrajne oskrbe, dostopnosti do storitev ter deinstitucionalizacije. Ob splošnem pomanjkanju kadrovskih virov na trgu dela in zahtevnih delovnih pogojih pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev ostaja skrb za razvoj kadrovskih rešitev naša stalna in pomembna naloga. Z roko v roki z izvajalci in drugimi deležniki se intenzivno zavzemamo za razvoj ukrepov, ki dolgoročno omogočajo stabilno delovanje zdravstvenih in socialnih sistemov ter

nadgradnjo storitev, ki zagotavljajo socialno in zdravstveno varnost uporabnikov.

Dogodki v življenju nam narekujejo, da moramo sprejeti spremembe kot izziv ter se tudi v zahtevnih časih truditi po najboljših močeh. V zadnjih letih smo bili soočeni z večjimi finančnimi izzivi, vendar smo z dobrim sodelovanjem izvajalcev in države uspeli redno zagotavljati potrebne vključitve v storitve varstveno-delovnih centrov. Za dobro integracijo oseb s posebnimi potrebami v družbo ter usklajevanje socialne, invalidske, zdravstvene in izobraževalne politike **mora biti nujno okrepljeno tesnejše sodelovanje med posameznimi resornimi ministrstvi, vladnimi organi, upravami lokalnih skupnosti, izvajalci storitev in nevladnimi organizacijami.**

Ključno je, da uporabniki soustvarjajo napredek Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar, s tem, ko se izražajo s svojimi izvrstnimi izdelki, odličnimi nastopi na športnih tekmovanjih ali na druge načine ter se po svojih zmožnostih socialno vključujejo v okolje, kar jim omogoča kakovostno in veselja polno življenje.

Mag. Mateja Jenko Paš, sekretarka
Ministrstvo za solidarno prihodnost
Direktorat za starejše, dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo

Ob 50. obletnici delovanja VDC Tončke Hočevar je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v svoji poslanici poudarilo, »da nam dogodki v življenju narekujejo, da moramo sprejeti spremembe kot izziv in se tudi v zahtevnih časih truditi po najboljših močeh. V zadnjih šestih letih smo bili soočeni z večjimi finančnimi izzivi in proračunskimi primanjkljaji na vseh področjih socialnega varstva«. Pa so prišli novi časi, novi izzivi: pandemija covid-19. V primerjavi z njo so bili »finančni izzivi« mačji kašelj. Za ljudi z motnjami v duševnem razvoju so ukrepi karantene pomenili odstop od zanje tako pomembne rutine. Večina jih ni razumela, zakaj ne smejo v VDC. Razmišljali so po svoje, češ da so jih vrgli iz službe. V začetku so bila vprašanja, nato srd in jeza, počasi so se zaprli vase in nemo zrlji skozi okno, kdaj pride po njih kombi. Pogrešali so prijatelje, jutranjo kavico in druženje. Počasi so otopeli in postali brezvoljni. Ko so jih klicali inštruktorji iz VDC-ja, se niso želeli oglasiti, ker so bili jezni, da ne smejo v VDC. Zaposleni v VDC-ju Tončke Hočevar so se znašli pred izjemno težko nalogo, kako v takih razmerah udeležiti poslanstvo hiše *Biti vključen, biti aktiven*. Kljub stiskam, s katerimi so se soočali tudi sami, so se po svojih najboljših močeh trudili, da bi se kakovost življenja njihovih uporabnikov ne znižala. Kar jim je vsekakor uspelo. Uporabnikom in njihovim svojcem so na primer med epidemijo zagotovili varne stike, s čemer so vodstvo in zaposleni ponovno dokazali, da vedno najdejo prave odgovore na izzive časa, uporabnikov, svojcev in stroke. Kronologija razvoja VDC-ja Tončke Hočevar je v bistvu kontinuum dobrih praks, različnih v času,

enotnih po vrednotah. Vendar pa tem dobrim praksam VDC-ja Tončke Hočevar ne sledijo sistemski ukrepi, za katere se je Slovenija zavezala z ratifikacijo Konvencije o pravicah invalidov. Tako je Odbor OZN za pravice invalidov v zvezi z 11. členom Konvencije o pravicah invalidov Nevarne razmere in humanitarne krize zaskrbljen, ker »zakonodaja, protokoli in načrti, ki se nanašajo na nevarne razmere in humanitarne krize, posebnih zahtev invalidov ne upoštevajo dovolj«, v primeru ljudi z motnjami v duševnem razvoju pa so njihove posebne zahteve v celoti spregledane. Nadaljnji razvoj VDC-ja Tončke Hočevar, kot tudi vseh drugih VDC-jev po Sloveniji, je odvisen predvsem od spoštovanja 16. člena Konvencije o pravicah invalidov Samostojno življenje in vključenost v skupnost oziroma udeležanje deinstucionalizacije, za katero pa naša država nima niti strategije niti akcijskega načrta z ustrezno časovnico. Kljub takemu, ne preveč prijaznemu okolju, VDC Tončke Hočevar trmasto vztraja pri svojih vrednotah in načelih in uspešno nadaljuje svojo pot opolnomočenja uporabnikov, njihove avtonomije in spoštovanja njihovega dostojanstva.

Tončka je uspešno previharila vse viharje, ki so se v zadnjih petih letih zgrnili nad Slovenijo in nad njo. Zato ni dvoma, da bo tudi v prihodnje v središču snovanj sodobnih, visoko kakovostnih storitev za ljudi z motnjami v duševnem razvoju v njihovih skupnostih. Hvala, Tončka!

Dr. Katja Vadnal, dolgoletna predsednica Zveze Sožitje

Najina Lana je v VDC Tončke Hočevar prišla še zelo mlada, stara le dvajset let. Za današnje čase je to zgodaj, saj se dosti družin odloči, da bodo njihovi otroci v šoli do zgornje zakonsko dovoljene starosti, tj. 26 let. Lana se je tako odločila sama, sama je izbrala tudi ta VDC, in midva sva jo podprla – z vrsto strahov, a vendarle. Le kako se bo počutila med mnogo starejšimi od sebe, le kdo bo imel potrpljenje za vse njene muhe in posebnosti? Koliko energije bova spet morala porabiti za pogovore, prepričevanja, prošnje, kot sva bila navajena v času šolanja? Nam bo kdo spet krepil slabo vest, da je nisva uspešna dovolj »disciplinirati«? V šoli se je pogosto zdelo vse tako težko. A kmalu sva spoznala, da si končno lahko malce oddahneva. Da je Lana na varnem, da imajo vodje delavnice in inštruktorji izjemen posluš, da se lahko o vsem odkrito pogovoriva tako z neposredno odgovornimi kot tudi vodjo enote in svetovalno službo. Prvič v življenju sva slišala sporočilo, ki gre nekako takole: »Ne skrbite, vaša hči ni drugačna od drugih, vsi imajo težave in vsak je v nečem dober. Vse sprejememo takšne, kot so. Naša naloga je, da jim zagotovimo varno in spodbudno okolje in se trudimo v tej smeri. Ne sekiramo se, ko pride slab dan in se veselimo dobrih dni.«

Delo z ljudmi je zahtevno in odgovorno. Terja znanje, predvsem pa močan notranji občutek odgovornosti do sočloveka, ki je v ranljivejšem in podrejenem položaju. Terja pa tudi veliko potrpežljivosti, iznajdljivosti, ustvarjalnosti in energije. Ga ni denarja, ki bi plačal vse to (čeprav ne škodi!). Najina izkušnja je, da ste v vašem VDC-ju uspeli ustvariti pogoje, ki iz zaposlenih izvajajo dobre lastnosti. Želiva vam, da tako tudi ostane: zadovoljni zaposleni, ki so drug drugemu v oporo, ki imajo priložnosti za profesionalno rast in so tudi z lepo besedo nagrajeni za svoj trud, so zagotovilo, da bodo naše odrasle hčere in sinovi v vaših rokah varni in živeli kakovostno, bogato življenje. Tudi potem, ko nas staršev več ne bo.

Klara in Andrej Ermenc Skubic, starša uporabnice

Iz šole v življenje – prehod iz šolskega v delovno okolje

V posebni program vzgoje in izobraževanja so vključeni otroci z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju, drugimi pridruženimi motnjami in avtizmom. V program so usmerjeni na podlagi odločbe Zavoda RS za šolstvo o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami in so vanj lahko vključeni najdlje do dopolnjenega 26. leta starosti. Cilj izobraževalnega programa je, da se jih usposobi za čim večjo samostojnost in neodvisnost. Predvsem v starosti 18–26 let je glavni cilj programa učenje za življenje in delo. Prehod v zaposlitev pričnemo v Centru Janeza Levca Ljubljana (v nadaljevanju: CJL) načrtovati, ko učenec dopolni 15 let. Pri tem sledimo mejnikom, ki jih sicer dosegajo njihovi vrstniki v večinski šoli, kjer pri 15 letih zapustijo osnovno šolo in se vključijo v srednješolsko izobraževanje.

Učenci, stari 15–18 let, se vsako leto odpravijo na informativne dneve v varstveno-delovne centre. Isti dan popoldan so na informativni dan vabljeni tudi njihovi starši. V enakem obdobju učencem, ki so za to zainteresirani, organiziramo notranje prakse. Učenci se že med šolanjem v skladu z učnim programom učijo osnovnih in praktičnih spretnosti. Na podlagi njihovih zanimanj in spretnosti preverimo, ali jim lahko ponudimo možnost opravljanja delovne prakse znotraj šole. Ko dopolnijo 18 let, pregledamo možnosti o vključitvi v zunanje delovno okolje. To so lahko zunanji delodajalci ali pa vključitev v drugo enoto CJL.

Ob starosti 18 let pa začnemo izvajati tudi prakso v varstveno-delovnih centrih. Pri tem sledimo načelu, da se učenec vključi v tisti VDC, kamor bo lahko nekoč tudi dejansko vključen. Praksa je vedno individualizirana in prilagojena vsakemu posamezniku. V osnovi pa naj bi v starosti 18, 19 let trajala tri delovne dni, kasneje pa strnjeno 1–2 tedna. Namen tovrstne prakse je spoznati delovno okolje, saj le tako lahko naši učenci resnično spoznajo delovni proces in se tako na podlagi lastne izkušnje odločijo, kaj si želijo, in sprejmejo informirano odločitev.

V našem centru ocenjujemo, da je delo za naše učence veliko več kot samo zaposlitev. Je priložnost, da so vključeni v socialno okolje, kjer lahko na varen način stkejo prijateljstva, sklepajo partnerske zveze, ohranjajo in razvijajo pridobljene veščine in spretnosti. Hkrati jim z nazivom delavec/delavka ter vključitvijo v službo omogočamo, da kot osebe odrastejo in prevzamejo odraslo vlogo ter niso več učenci/učenke ter otroci. S tem pridobijo tudi simbolno pravico do odraslega življenja.

Sama menim, da je največje bogastvo katere koli delovne organizacije v njenih zaposlenih. In v veliko veselje in zadovoljstvo je vsakič znova sodelovati z zaposlenimi v VDC-ju Tončke Hočevnar. Danes se veliko časa nameni beleženju delovnega časa, ki ga lahko merimo na različne načine in ga številčno ovrednotimo. Vsebinsko izrabljenega delovnega časa pa je bistveno težje opredeliti in izmeriti. Odvisna

je tako od odnosa vsakega posameznika kot tudi skupne naravnosti organizacije in timskega duha, ki vzpodbuja in širi pozitiven odnos do delovnih procesov.

Celoten prehod naših učencev iz šole v zaposlitev je odvisen od dobre volje zaposlenih v posameznem VDC-ju, saj ta dela niso sistematizirana in sistemsko opredeljena. Za vsakega našega učenca, ki se je vključeval v katero koli obliko prehoda, so zaposleni v vseh enotah VDC-ja Tončke Hočevnar našli primerno delovno mesto, ga s prijaznostjo in toplino sprejeli medse in velika večina je iz delovne prakse prišla navdušena. Še danes, ko jih obiščem, s ponosom predstavljajo svoje delo.

Zato gre posebna zahvala vsem zaposlenim v VDC-ju Tončke Hočevnar, da nadaljujejo poslanstvo naše šole, razvijajo talente vključenih odraslih z motnjo v duševnem razvoju in skrbijo za njihovo vključenost v družbo.

Eva Korenč, univ. dipl. soc. del.
Center Janeza Levca Ljubljana

Kolegij uporabnikov **VDC-ja Tončke Hočevar**

Maja 2009 se je v VDC-ju Tončke Hočevar s takratno direktorico prvič sestal Kolegij uporabnikov. Od takrat se redno, na vsaj štirih sejah letno, predstavniki posameznih enot sestanejo z direktorjem, vodjami posameznih storitev in predstavnico staršev. Člane kolegija izvolijo uporabniki posamezne enote za mandatno obdobje dveh let. Kolegij uporabnikov je namenjen zastopanju interesov uporabnikov, ki so vključeni v VDC Tončke Hočevar. Direktor in vodje se skupaj s člani kolegija pogovarjajo o stvareh, ki so za zavod in uporabnike pomembne ter aktualne. Člani imajo možnost poročati o novostih, aktivnostih in zadovoljstvu v posameznih enotah, hkrati lahko podajo predloge in pobude za izboljšave storitve, bivanja in dela v VDC-ju.

Mateja Kovač, socialna delavka

Kolegij uporabnikov mi zelo veliko pomeni, saj mi pomeni vključevanje v dogajanje zavoda. Na tak način lahko vplivam na kakovost svojega življenja in si ga izboljšam.

Boris Punek, aktivni član kolegija

Poslanstvo, vrednote in vizija **VDC-ja Tončke Hočevar**

Poslanstvo S sodelovanjem, spoštovanjem in profesionalnostjo ustvarjamo uporabniku spodbudno in varno delovno ter bivalno okolje.

V VDC-ju Tončke Hočevar spodbujamo in krepimo socialne aktivnosti svojih uporabnikov ter jih usmerjamo k čim večji samostojnosti. To odraža tudi naš slogan **Z nami do polnega življenja**.

Vrednote V VDC-ju Tončke Hočevar ustvarjamo sproščeno in pozitivno bivalno in delovno okolje, v katerem zagovarjamo, cenimo in živimo vrednote: spoštovanje, profesionalnost, sodelovanje, dobra komunikacija in varnost.

Zaposleni pri svojem profesionalnem delu z uporabniki ter v odnosih tako z njimi kot med seboj in z zunanjimi javnostmi poudarjamo spoštljive medosebne odnose ter odprto komunikacijo, vse z namenom zagotavljanja varnega bivalnega in delovnega okolja.

Vizija Smo zaupanja vreden varstveno-delovni center, kjer s strokovnostjo in inovativnostjo soustvarjamo boljši vsakdan ter uresničujemo potenciale uporabnikov in zaposlenih.

Prehojena pot – zgodovina VDC-ja Tončke Hočevar

VDC Tončke Hočevar je bil ustanovljen 1. oktobra 1968 s sklepom takratnega Društva za pomoč nezadostno razvitim osebam. V zavod, takrat pod imenom Demonstracijsko eksperimentalni center za dnevno varstvo in delovno usposabljanje duševno prizadete mladine v izgradnji, se je vključevalo 17 odraslih pod vodstvom dveh zaposlenih. V letu 1986, ko je število vključenih uporabnikov naraslo na 144 in jih je spremljalo 37 zaposlenih, se je zavod preimenoval v VDC Tončke Hočevar. Zaradi naraščajočih potreb se je zavod razširil in danes je vanj v različnih oblikah bivanja ter vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji vključenih 254 uporabnikov, zavod pa zaposluje 148 ljudi in sodeluje z več prostovoljci.

Tončka skozi čas

Testamentarij
ki sem ga napisala pri polni navesti
in obravi pameti 4. 7. 1973
Demonstracijski eksperimentalni
Center za dnevno varstvo in
delovno usposabljanje duševno prizade
-dete mladince naj dobi
Hišo in gospodarsko poslopje
Vodnikova 56.
To je od sole do kribe na om
strani reče so si s hrane na meka;
tistega dneja ki so ga kribe -
prehali, so okakalico na vi nepel
od sole prihi hiši je pa tudi nekaj
sadnih drevce

Hočevar Antonija.

1968 Sklep Društva za pomoč nezadostno razvitim osebam za Slovenijo o ustanovitvi Demonstracijsko eksperimentalnega centra za dnevno varstvo in delovno usposabljanje duševno prizadete mladine v izgradnji.

1969 Uvedba lesarske delavnice in kooperantskih del.

1971 Ustanoviteljstvo zavoda prevzame Skupščina mesta Ljubljana. Dejavnost financira Temeljna izobraževalna skupnost Ljubljana.

1972 Preselitev na Kržičevo 9 v Ljubljani. Antonija Hočevar v testamentu zapiše zavodu hišo, gospodarsko poslopje in zemljišče na Vodnikovi 56. To stori na pobudo sorodnice in matere našega varovanca gospe Silve Škofove.

1973 Zavod je organiziral varstvo tudi med poletnimi počitnicami. Prvič je bilo organizirano 7-dnevno letovanje na Travni Gori. Temeljna izobraževalna skupnost mesta Ljubljana podeli delavki zavoda priznanje.

1974 V javnosti izpostavljeni problemi domskega varstva, popoldanskega varstva in prevoza invalidov. Umrla je Antonija Hočevar. Društvo za pomoč duševno prizadetim Slovenije da zavodu priznanje.

1975 Uvajajo se analitične metode organizacije dela. Savjet saveza društava za pomoč mentalno retardiranim osobama SFR Jugoslavije podeli zavodu priznanje.

1976 Na Vodnikovi 56 odprta nova enota. Uvedba popoldanskega varstva. Ustanoviteljske pravice prevzame Skupščina socialnega skrbstva Ljubljana.

1977 Izvoljen je bil Svet staršev. Skupščina mesta Ljubljane podeli nagrado mesta Ljubljane.

1978 V Psihiatrični bolnišnici v Polju prične delovati rehabilitacijski oddelek za naše varovance. Prvi jubilej Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar: varovanci dobijo za 10-letno delo priznanja in darila. Sprejet je Pravilnik o nagradah varovancev. Vključevanje varovancev v Dom starejših občanov v Šiški.

1979 Sprejet je bil samoupravni sporazum o izgraditvi novega objekta v Šiški. Sprememba naziva zavoda – Varstveno delovni center za duševno prizadete občane, skrajšano VDC.

1981 Na referendumu je bil izglasovan III. samoprисpevek, kjer je bil vključen tudi naš objekt na Vodnikovi 56.

1982 Delovati je začela enota na Zaloški 35 v Mostah. Začela se je raziskovalna naloga »Eksogena in endogena nadgradnja pri varovancih«. Zaposlovanje varovancev zunaj VDC-ja. Nakup hiše v Zeleni jami. Pobuda VDC-ja na ustavnem sodišču za oceno usklajenosti družinske zakonodaje z ustavo ne uspe.

1983 Začetek domskega varstva s stanovanjsko skupino v Zeleni jami.

1984 Priprava na oblikovanje varstvenih skupin. Vključevanje varovancev v program Pionirskega doma. Odlikovani z zlato medaljo na Mednarodnem sejmu malega gospodarstva v Kranju in s srebrnim znakom sindikatov.

1985 Ukinitve stanovanjske skupine v Zeleni jami. Uvedba letovanja v več bazah. Izgradnja novega objekta na Vodnikovi 56.

1986 Varovance doma redno obiskujeta zdravnik splošne prakse in psihiater. Spremenjen naziv zavoda v VDC Tončke Hočevar s sedežem na Vodnikovi 56 v Ljubljani. Socialno skrbstvo Slovenije podeli centru priznanje.

1989 Začne se tekmovalni šport z udeležbo na športnih igrah dolenske regije. Uvedba fizioterapije.

1990 Evidentirana potreba za podaljšano bivanje dnevnih varovancev. Ponovna uvedba stanovanjske skupine v Zeleni jami. Uvede se izobraževanje delavcev v okviru aktiva VDC – STIK. Sklad za inovacije na področju življenja in dela invalidov podeli nagrado delavcu centra. Društvo defektologov Slovenije podeli plaketo Antona Skale delavki centra.

1991 Ponovno začne delovati enota na Zaloški. Poleg letovanja se uvede tudi zimovanje. Z novimi izkušnjami nas zaznamuje desetdnevna vojna za Slovenijo.

1992 Odpre se trgovina za izdelke centra na Zaloški. Prva vključitev skupine varovancev v planinski tabor v organizaciji planinskega društva. Sklad za inovacije na področju življenja in dela invalidov podeli nagrado delavcu centru.

1993 Organizacija III. zimskih olimpijskih iger SOS na Pokljuki. Sklad za inovacije na področju življenja in dela invalidov podeli priznanje delavcu centra. Vlada RS sprejme ustanoviteljstvo centra.

1994 Zapre se trgovina na Zaloški. Varovanka centra izda pesniško zbirko Edini list v rdeči vrtnici. Organizacija regijskih športnih iger SOS.

1995 Odpre se knjižnica za varovance. Preselitev enote s Kržičeve 9 na Vojkovo 58. Preselitev enote z Zaloške 35 na Pokopališko 11. Društvo defektologov Slovenije podeli plaketo Antona Skale delavcu centra. Sprejet nov statut in drugi interni akti.

1996 Vključevanje delavcev iz javnih del. Društvo defektologov Slovenije podeli priznanje glasilu centra Časopis, ki še išče ime.

1997 Izdelana je analiza stanja in vizija centra. Varovanci so dotlej vsako leto letovali v 62 skupinah v 43 različnih krajih. V delo centra se vključujejo državljani, ki služijo nadomestno civilno službo. Pridobljeni so pogoji za uvedbo nove stanovanjske skupine na Brajniki 3. Sklad za inovacije na področju dela in življenja invalidov podeli priznanje dvema delavcema centra.

1998 Pridobitev nepremičnin na Brajniki ulici in Litostrojski cesti. Praznovanje 30-letnice zavoda v Cankarjevem domu z razstavo o delu in življenju varovancev. Okrogla miza v okviru Aktiva VDC-jev na temo varovancev, ki niso vključeni v zavodsko oskrbo. Zavod organizira nogometni turnir lige SOS. Predsednik države podeli direktorju Pavletu Smoleju častni znak svobode za področje strokovnega dela z osebami s posebnimi potrebami. Varovanci se aprila prvič udeležijo tedna učenja v Čatežu.

1999 Preko CSD Vič–Rudnik in MDDSZ se ugotovi pravna možnost nastanitve in bivanja v drugi družini. Delavci organizirajo za sodelavce tečaj čipkarstva, svečarstva, tkanja in pletarstva. Udeležba 17 varovancev na Feštilvalu s predstavo Z glasbo in plesom po svetu. Prenova stanovanjske skupine na Brajniki za osem varovancev.

2001 Potreba po prilagoditvah prostorov in obravnave za starajoče se varovance je vse večja. Predstavitev zavoda na svetovnem spletu. Aprila izide prva številka revije Hanca, jeseni pri Uradu RS za invalide in bolnike dobi nagrado. Delavci se pri Inštitutu dr. Antona Trstenjaka začnejo usposabljanje za vodenje skupin za samopomoč. Nakup stanovanja na Preglovmem trgu za potrebe nove stanovanjske skupine.

2002 Po 30 letih se upokoji direktor Pavel Smolej, ki prejme priznanje za življenjsko delo.

2003 Jubilej ob 35-letnici je obeležen z dnevom odprtih vrat, ki se ga udeleži tudi minister dr. Vlado Dimovski. Pet uporabnikov se udeleži judo turnirja na Nizozemskem.

2004 Pri Obrtni zbornici Slovenije za več izdelkov lastnega programa pridobimo certifikat Izdelek domače obrti.

2012 Pridobljeni novi kooperanti in razvoj lastnega programa. V zavodu Šiška zaživel gospodinjski model življenja uporabnikov v institucionalnem varstvu. Odprtje razstave v Radovljici – Vesna Rustja Fabjan.

2013 Dan prostovoljstva z Unicredit banko. Sodelovanje s Slovensko filantropijo. Organizacija plavalnega turnirja Specialne olimpiade Slovenije. Izdaja zbornika zaposlitvenih programov Tončkina pot. Novoletni bazar s sorodnimi organizacijami. Razstava slik dveh uporabnic v prostorih Sončka. Galerija ŠKUC Digitalne premostitve (v sklopu ALUO). Sodelovanje na mednarodni konferenci Informacijska družba 2013 na IJS.

2014 Dan prostovoljstva z Liberty Internationalom. Uvedba sistema spremljanja kakovosti E-Qalin. Sodelovanje uporabnikov in zaposlenih na dobrodelnem teku Never give up – 10 krogov za 10 nasmehov. Razstava slik dveh uporabnic v Galeriji Loterije Slovenija. Predstavitev interaktivne instalacije z naslovom Mačja šola. Razstava ilustracij uporabnice Melite Vizjak na ALUO, Ljubljana. Slikarska razstava uporabnika Pavla Franza na MOL-u. Posvet Iz prve roke – predstavitev življenjskih zgodb treh uporabnic.

2015 Udeležba na mednarodni konferenci o zaposlovanju invalidov. Uspešno izvajanje sistema spremljanja kakovosti E-Qalin. Pridobitev certifikata Družini prijazno podjetje. Razstava slik dveh uporabnic v Galeriji Loterije Slovenija. Razstava izdelkov uporabnikov v Taborjevi galeriji v UKC-ju. Razstava izdelkov uporabnikov v galeriji Kresija. Predstavitev življenja in dela uporabnikov v oddaji Tednik. Prostorska postavitev keramičnih skulptur uporabnikov ateljeja v galeriji P74, 1111xKVAK.

2016 Uvajanje izboljšav sistema spremljanja kakovosti E-Qalin. Skupna postavitev vizije, vrednot in poslanstva zavoda. Delavka dobi priznanje Antona Skale. Delavka dobi nagrado svetovne založniške skupine Emerald za odličnost članka. Razstava izdelkov uporabnic v galeriji P74. Razstava izdelkov uporabnikov v TIC MOL. Razstava voščilnic uporabnikov v knjižnici Bežigrad. Sprejem uporabnikov pri predsedniku države in županu MOL-a.

2017 Uspešna pridobitev certifikata sistema spremljanja kakovosti E-Qalin. Odprtje trgovine Skrbovin'ca z drugimi VDC-ji v Ljubljani. Udeležba na mednarodni konferenci EASPD v Podgorici. Izdelava celotne grafične podobe – logotip. EVS – pridobitev dveh prostovoljcev.

2018

Dan VDC-ja za vse uporabnike, ki predstavlja priložnost za druženje, izmenjavo izkušenj in okrepitev skupnostnega duha med uporabniki.

Tončkin dan odprtih vrat, ki pomeni priložnost za vključitev širše skupnosti v delovanje zavoda.

Sodelovanje z novimi kooperanti in ohranjanje obstoječih sodelovanj, saj je širjenje partnerstev ključno za razvoj in rast zavoda.

Razvoj lastnega programa, kar potrjuje zavodovo zavezanost k inovacijam in kakovosti storitev.

Dan prostovoljstva in sodelovanje s Slovensko filantropijo, ki poudarja družbeno odgovornost in vključevanje zavoda v širšo skupnost.

Strokovni posvet Izzivi staranja – vsak se stara po svoje, na katerem VDC Tončke Hočevnar izpostavi svojo vlogo v razpravi o ključnih vprašanjih, ki zadevajo njegovo področje delovanja.

Priprava filma in zbornika Tončkina pot, ki predstavlja pomembno kulturno in zgodovinsko pobudo za dokumentiranje dela in dosežkov zavoda.

Praznovanje 50. obletnice v Cankarjevem domu je pomemben mejnik, ki odraža dolgoletno delovanje in vpliv zavoda.

Dosežki uporabnikov: uspešne prodajne in promocijske stojnice, prodaja v Skrbovin'ci, razstave in nastopi poudarjajo talente in dosežke uporabnikov, kar je dokaz učinkovitosti programov zavoda.

2019

Odprtje nove stanovanjske enote za pare. Ta korak je bil usmerjen v spodbujanje večje samostojnosti uporabnikov. Poudarja pomembnost spoštovanja individualnih želja in potreb uporabnikov, kar je v skladu z načeli človekovih pravic.

Pridobitev certifikata Družini prijazno podjetje je znak zavezanosti zavoda k izboljšanju delovnega okolja in blaginje zaposlenih, kar posredno vpliva na kakovost storitev.

2020

Odprtje Tončkinega ateljeja je pomemben korak v smeri deinstitucionalizacije in inkluzije, ki uporabnikom omogoča boljše vključevanje v širšo skupnost.

Odziv na covid-19: začasno prenehanje nekaterih storitev in vzpostavitev nujnega varstva sta pokazala prilagodljivost zavoda v kriznih razmerah. Ohranjanje stikov z uporabniki prek informacijske tehnologije v času pandemije kaže na tehnološko zrelost in prilagodljivost organizacije.

2021

Ohranjanje kakovosti storitev: kljub izzivom, povezanim z epidemijo, je zavod ostal zavezan kakovostnemu izvajanju storitev, kar je ključno za dobro počutje uporabnikov.

Digitalna komunikacija: kontinuirano ohranjanje stikov z uporabniki skozi digitalna sredstva kaže na pomembnost tehnologije v operativnih strategijah zavoda.

2022

S posodobitvijo vizije in poslanstva VDC-ja se izpostavlja dolgoročna zavezanost izboljševanju in inovacijam.

Uresničitev strateških ciljev: izpolnitev večine ciljev, vključno s pripravo za razširitev, poudarja učinkovitost in usmerjenost zavoda.

Reševanje prostorske stiske: pridobitev novih prostorov predstavlja takojšnjo rešitev za pereč problem, s čimer se izboljšuje kakovost storitev za uporabnike.

Inovacija v storitvah: uvedba nove storitve, ki je prilagojena specifičnim potrebam uporabnikov, je znak inovativnega pristopa zavoda.

2023

Premestitev enot, ki pomeni strateški korak, ki bo omogočil boljše izvajanje storitev v skladu s potrebami uporabnikov in najnovejšimi strokovnimi smernicami.

Kulturna udejstvovanja: izdaja knjige Okrogle ljubljanske in organizacija razstav poudarjata pomembnost kulture in umetnosti v programih zavoda.

Organizacija Tončkinega piknika ob 55. obletnici delovanja zavoda, ki ni le mejnik v delovanju, ampak predstavlja tudi priložnost za premislek o dosežkih in izzivih, s katerimi se zavod sooča.

Tončkinega piknika se je udeležilo več kot petsto gostov – uporabnikov in njihovih svojcev oziroma skrbnikov, zaposlenih, zunanjih sodelavcev, prostovoljcev in partnerjev. Vrhunec pestrega dogajanja, ki je potekalo v čudovitem ambientu Zajčje dobrove, je bil koncert priljubljene slovenske pevke Tanje Žagar, ki je navdušila tako uporabnike kot ostale goste.

Pogled naprej

VDC Tončke Hočevar je v zadnjih petih letih uspešno nadgrajeval svojo storitveno ponudbo, izboljševal organizacijsko učinkovitost, okrepil družbeno odgovornost in zavezanost inovacijam ter se uveljavil kot pomemben akter na področju skrbi za osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. In tej poti bomo sledili tudi v prihodnje.

Zavezani smo uresničevanju svojih strateških ciljev preko celostnega pristopa, ki bo zagotovil izpolnjevanje našega poslanstva in vizije. Naš strateški načrt za naslednje obdobje je usmerjen v tri glavne cilje: postati zaupanja vreden delodajalec, uveljaviti nov model dela z uporabniki ter zagotoviti kakovostno življenje in delo uporabnikov v manjših enotah.

Postati zaupanja vreden delodajalec

Naš prvi cilj je ustvariti privlačno, prijazno in podporno delovno okolje, ki bo privabilo in obdržalo visokokakovostne zaposlene ter spodbujalo njihov profesionalni in osebni razvoj. To bomo dosegli s celovitim pristopom k izboljšanju organizacijske kulture, ki vključuje redne ankete o zadovoljstvu, s katerimi bomo pridobivali dragocene povratne informacije od svojih zaposlenih. Uvedli bomo program nagrajevanja in priznavanja, ki bo spodbujal inovativnost in prizadevanje za odličnost. Prav tako se zavezuje k izboljšanju delovnih pogojev, vključno z zagotavljanjem ustrezne ergonomije delovnega prostora ter dostopom do zdravstvenih in psiholoških storitev.

Uveljaviti nov model dela z uporabniki

Drugi cilj je preoblikovanje našega pristopa k obravnavi uporabnikov. Uveljavili bomo model, temelječ na celostni obravnavi, timskem delu in spoštovanju. V ta namen bomo vzpostavili večdisciplinarne time, ki bodo tesno sodelovali pri načrtovanju individualiziranih programov obravnave. Redno usposabljanje zaposlenih bo zagotovilo, da so naše storitve vedno izvajane na najvišji možni ravni. Sistem za spremljanje in ocenjevanje bo omogočil sledenje napredku in prilagajanje načrtov obravnave, s čimer bomo zagotovili, da so potrebe naših uporabnikov vedno v središču našega delovanja.

Kakovostno življenje in delo uporabnikov v manjših enotah

Naš tretji cilj se osredotoča na izboljšanje kakovosti življenja uporabnikov, tako da aktivno iščemo in prilagajamo primerno bivalno in delovno okolje za manjše enote. S tem pristopom bomo izboljšali individualno obravnavo in povečali možnosti za integracijo svojih uporabnikov v širšo skupnost. Razvijali bomo programe, ki spodbujajo interakcijo z lokalno skupnostjo, in krepili partnerstva z lokalnimi organizacijami ter podjetji, da bi svojim uporabnikom omogočili sodelovanje v delovnih procesih.

Za zagotovitev uspešne implementacije tega strateškega načrta bomo vzpostavili jasne kazalnike uspešnosti in sistem rednega pregledovanja ter prilagajanja svojih strategij. Naš napredek bo merjen s kvantitativnimi in kvalitativnimi merili, vključno z zadovoljstvom zaposlenih, napredkom uporabnikov in njihovo integracijo v skupnost.

Naš strateški načrt je zasnovan tako, da odraža našo zavzetost za izboljšanje storitev, ki jih nudimo, in okrepitev našega zavoda kot zaupanja vrednega delodajalca in ponudnika storitev v naši skupnosti. Z vodstvom, zavezanim k uresničevanju tega strateškega načrta, usposobljenim osebjem in trdnim partnerstvom s skrbniki naših uporabnikov bomo skupaj gradili svetlejšo prihodnost za vse, ki so del VDC-ja Tončke Hočevar.

Slavko Bolčević, direktor

Z nami že polnih 55 let

Bojan Jerkič je v naš zavod vključen od same ustanovitve zavoda, torej že celih 55 let, in je tako najdlje vključen uporabnik. Od mladih let pa vse do danes ostaja aktiven po svojih močeh in ohranja svoja zanimanja. Najbolj uživa v pogovoru z bratom ter drugimi, na sprehodih in izletih, zaposli pa se tudi z urejanjem svoje sobe. V enoti Tivoli, kjer sedaj biva, pomaga pri kuhanju kave, rad meče na koš ter pomaga pri urejanju in okraševanju prostora.

Vsako leto se veseli letovanja v Radencih, kjer izredno uživa v plavanju in dobri hrani. Še vedno je mladostno navihan, saj ne mine trenutek, ko ne bi poizkusil nasmejati zaposlenih ali prijateljev. Rad pa ima tudi svoj mir, zato se pogosto odpravi v svojo sobo, kjer si ogleduje foto albume s svojimi spomini.

Bojanova pripoved o VDC-ju Tončke Hočevar

Potem, ko nisem bil več v kovinarski delavnici, pa sem šel v delavnico v 4. nadstropje k Nadi. Sobo sem še naprej imel v pritličju. Pri Nadi smo delali ščipalke. Jaz sem jih pripenjal na kartončke. Ni mi šlo dobro od rok, me je dosti hecalo, ampak sem vseeno delal. Ko sem naredil, sem bil vesel. Potem sem tudi nagrado dobil. Kar so tovaršice dale za delat, sem se potrudil, kukr je šlo. Če ni šlo, pa nisem naredil.

Velikokrat sem klical domov in govoril z mamo in očetom. Prišla sta tudi na obisk k meni, da sta videla, kako sem. Veliko smo se pogovarjali, sem jima vse povedal, kaj se mi je zgodilo. Mame in očeta sedaj ni več, imam še brata Brankota. Me pokliče in klepetava. Tudi na obiske hodi k meni in mi vedno kaj prinese. Zelo sem vesel, ko pride, saj se z njim rad pogovarjam. Ga imam rad.

Sedaj sem v VNO-ju, sobo imam v 1. nadstropju. Imam cimra Ivana, nisem več sam v sobi. Si pomagava. S tovariši v prvem se imamo lepo. Delamo različne stvari, vseč pa so mi praznovanja rojstnih dni. Takrat se sladkamo. Rad natikam žebličke, grem na sprehode in se veselim košarke, ki jo imamo ob četrtnih. Pa k Nini na fizioterapijo grem. Hodim s tako visoko hoduljo, da se razmigam.

Lansko leto smo šli gledat okrašeno smreko v center Ljubljane in na vročo čokolado. To mi je bilo všeč. Pa na Ljubljanski grad smo šli in sem tortico jedel. Smo se peljali z avtobusom in s tako žičnico gor. Imam prijatelje v zavodu. Rajko, pa Ivan, pa Bredica tudi ... Se imamo dobro. Pa zelo rad pomagam tovarišici kuhati kavo po kosilu. V vodo dam kavo in premešam. To mi je pomembno in rad pomagam. Tukaj mi je lepo.«

»Mama je bila bolna, pa sem prišel živeti sem. V pritličju sem imel sobo. Sam sem bil takrat v sobi. Smo šli na kavice in izlete. Nas je tovariš Ilja, ki je igral nogomet, peljal. V klet sem hodil v delavnico, v kovinarsko. Smo imeli tovariša Jožeta in še eno tovaršico. Tam sem delal ptičjo hišico, pa drugo delo tudi. Lepo je bilo, rad sem hodil tja. Ivan je bil tudi z mano v tisti delavnici. On je moj prijatelj. Tudi v sobi je sedaj z mano.«

Vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji

V Varstveno delovnem centru Tončke Hočevar, ki je najstarejši in največji tovrstni zavod, izvajamo storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji že 55 let. S storitvijo uresničujemo temeljno človekovo pravico do dela, saj delavnice po naših enotah za naše uporabnike pomenijo službo. Te so po vsebini zelo raznolike, kar uporabnikom omogoča vključevanje glede na njihova zanimanja in sposobnosti.

Vključevanje v storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji za naše uporabnike pomeni možnost aktivnega vključevanja v družbo, opravljanje koristnega, vendar zmožnostim primernega dela, ohranjanje pridobljenih in širitev novih znanj, uresničevanje lastnih idej in ustvarjalnosti ter občutek koristnosti, samopotrditve in lastne vrednosti.

Izvajanje storitve poteka v vedrem, prijetnem in spodbudnem okolju. Veliko pozornost namenjamo izobraževalnim in učnim vsebinam ter vseživljenjskemu učenju. Naše delo je usmerjeno v prepoznavanje potreb posameznika in podporo v procesu učenja za večjo samostojnost. Uporabnike spodbujamo, da skozi delo in druge dejavnosti zgradijo pozitivno samopodobo.

V naših enotah in delavnicah omogočamo spodbudno okolje za uporabnike, ki se ne vključujejo v delovne aktivnosti (varstveni program), razvijamo izdelke lastnega programa (keramika, tkanje, leseni izdelki, voščilnice, ročna izdelava papirja ...), izvajamo različna kooperantska dela, naši uporabniki pa se vključujejo tudi v integrirane zaposlitve (v običajnih delovnih okoljih).

Že skoraj 20 let uspešno razvijamo integrirane oblike zaposlovanja, ki omogočajo največjo mero samostojnosti in

vključevanja v običajna delovna okolja ob strokovni podpori. Dobro sodelovanje s podjetji, ki zaposlujejo uporabnike v svojem delovnem kolektivu ob vodenju in spremljanju s strani našega strokovnega delavca, je tudi eden od ciljev zaposlovanja tistih uporabnikov, ki zmorejo takšne oblike vključevanja.

Poleg že omenjenih delovnih aktivnosti pa v vseh enotah izvajamo veliko prostočasnih aktivnosti, kot so gospodinjske aktivnosti, pogovorne ure, izleti, obiski muzejev in galerij.

Leta 2020 smo po dolgoletnih prizadevanjih in iskanju primernih prostorov tlakovali pot Tončkinemu ateljeju ter svojo do tedaj umetniško delavnico pospremili na pot samostojne enote. V letu 2023 se je v nove, velike in svetle prostore uspešno preselila naša kartonažna enota na Viču ter tako začela z novo zgodbo. Pred nami pa je še ena selitev, in sicer bomo v začetku leta 2024 slavnostno odprli vrata nove enote na Bratovševi ploščadi.

Storitev vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji tako izvajamo na šestih lokacijah na območju Ljubljane (Šiška – Vodnikova cesta 56, Bežigrad – Vojkova ulica 58, Moste – Pokopališka ulica 11, Zelena jama – Zvezna ulica 18, Tončkin atelje – Parmova ulica 53 in Vič – Koprška ulica 72; kmalu bo sledila še enota Bratovševa ploščad na Ulici prvoborcev 25) ter integrirano zaposlitev pri partnerskih organizacijah. Enote so si zelo različne po velikosti in vsebinskih usmeritvah, vsem pa je skupna usmerjenost v potrebe uporabnikov ter vključevanje in povezanost z lokalnim okoljem.

Maja Rozman, vodja storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji

Z VDC-jem Tončke Hočevar sodelujem že več kot dve leti. Varovanci mi pomagajo pri sestavljanju naših stikov iz biorazgradljive plastike. Pri delu so zelo vestni, vedno izredno odzivni in stvari so narejene pred roki, kar je danes velika redkost.

To sodelovanje je bila ena boljših poslovnih odločitev, meni osebno pa je še toliko bolj pomembno, ker je to zares srčno sodelovanje in verjamem, da se ta energija prenaša tudi v končni izdelek. Vedno nasmejani in

pripravljeni na šalo ali dve, ko jih obiščem, da prevzamem narejeno, mi uporabniki resnično polepšajo dan.

Ob 55-letnici VDC-ja Tončke Hočevar vsem zaposlenim in njegovim varovancem iskreno čestitam in upam, da boste to zgodbo uspešno peljali še naprej ter nas razveseljevali z dobro opravljenim delom in optimizmom, ki ga najdete v vsakdanu.

Tina Štrubelj,
direktorica podjetja Nelipot

Intervju z dolgoletnim kooperantom Dejanom, ki vodi podjetje DEA studio.

Kaj izdelujete?

Ukvarjamo se z dodelavo tiskovin. To je z izsekovanjem različnih izdelkov, kot so vrečke, embalaža različnih formatov, mape, darilna embalaža, kuverte in drugo.

Koliko let že sodelujete z nami?

Z VDC-jem Tončke Hočevnar sodelujemo že več kot 15 let. Sodelovali smo z vami, ko ste bili še v prostorih na Vodnikovi v Šiški.

Kako ste zadovoljni z našim delom?

Z delom, ki ga opravite v svoji kartonažni delavnici, sem zelo zadovoljen. Če ne bi bil, z vami ne bi sodeloval že toliko let. Delo, ki ga opravite, je opravljeno natančno, držite se rokov, ste zanesljivi ...

Kakšno delo opravljate vi, v vaši službi?

Vodim podjetje DEA studio, opravljam komercialna dela, delam tudi na strojih, če je potrebno. Kadar je nujno, pa opravljam tudi prevozniška dela.

Koliko ljudi je zaposlenih v vašem podjetju?

Trenutno zaposlujemo 11 delavcev, ki delajo na naših strojih oziroma v našem podjetju.

Koliko ur preživite v službi?

Večji del dneva preživim v službi, to je od deset do dvanajst ur. Vse je odvisno od naročil, ki jih imamo.

Kdaj imate največ naročil za delo?

Največ naročil za delo je od jeseni do novega leta. V oktobru, novembru in decembru je res veliko dela. Tudi vi v delavnici imate tedaj največ dela, ker je veliko naročil za izdelavo vrečk za različna podjetja.

Kaj počnete, ko niste v službi?

Sedaj, ko je veliko naročil, je moj delovni dan zelo dolg. Imam bolj malo prostega časa. Kadar pa imam čas oziroma dopust, se rad rekreiram. Rad igram tenis, nogomet ...

Si še naprej želite sodelovanja z nami?

Dokler se boste držali rokov izdelave vrečk, dokler bo vaša izdelava tako natančna, kot do sedaj, sem pripravljen sodelovati z vami. Verjamem, da bomo še naprej tako dobro sodelovali kot do sedaj.

Hvala za vaš čas.

Intervju je vodila uporabnica Fikra Seferović.

Dalai Lama pravi: »Dom je tam, kjer se kot doma počutimo in smo lepo sprejeti!«

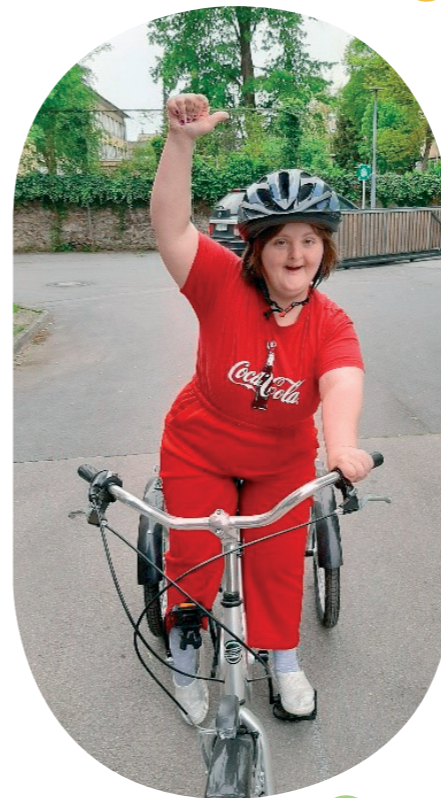
Institucionalno varstvo

V našem zavodu se po svojih najboljših močeh vsak dan znova trudimo, da uporabnikom, ki bivajo pri nas, ustvarjamo pogoje za dobro počutje in domačnost. Kot najstarejši tovrsten zavod se dnevno srečujemo s spreminjanjem potreb uporabnikov in prilagajanjem okolja. Pred časom so uporabniki v eni izmed pogovornih skupin povedali, da jim predstavlja eno največjih vrednot v življenju samostojnost. Poudarili so tudi spoštovanje in možnost odločanja o svojem življenju. Prav zaradi omenjenih vrednot se vsi zaposleni v institucionalnem varstvu trudimo, da skrbimo za domačnost, dobro počutje in kakovostno izvedeno storitev. Prizadevamo si, da uporabniki ohranjajo samostojnost in dostojanstvo.

Zavod veliki večini uporabnikov predstavlja edini dom. Uporabniki institucionalnega varstva le redko zahajajo domov. Tudi mlajši, bolj sposobni uporabniki ne odhajajo domov pogosto, ker so se osamosvojili in živijo samostojno, polno življenje v stanovanjskih skupinah. V devetih gospodinjskih enotah na osmih lokacijah zaposleni skrbimo, da uporabniki soustvarjajo svoj vsakdan ter ob podpori sodelujejo v opravljanju različnih gospodinjskih in hišnih opravil.

Zavod Šiška kljub svoji velikosti predstavlja prijeten dom 60 uporabnikom v štirih gospodinjskih enotah, ki se imenujejo po ljubljanskih znamenitostih. V enoto Tivoli je vključenih 15 uporabnikov, ki se ne vključujejo več v zaposlitev, zato dan preživijo v svojem ritmu. Tudi v ostalih treh enotah Nebotičnik, Ljubljanski grad in Prešernov trg skrbimo, da uporabniki ob podpori opravljajo različna hišna in gospodinjska opravila ter kakovostno preživljajo prosti čas.

Med tednom je v vseh gospodinjskih enotah zavoda prisoten stalen gospodinjec in kader zdravstvenonegovalne službe. V zavodu in v bivalni enoti Zelena jama je kader zdravstvenonegovalne službe prisoten ves čas, tudi ponoči, v stanovanjskih skupinah pa enkrat tedensko popoldne oziroma po potrebi pogosteje. Poleg gospodinjec in zdravstvenonegovalnega kadra so v domu prisotni tudi strokovni delavci institucionalnega varstva, ki uporabnike vodijo in jih podpirajo pri urejanju odnosov. Z vsakim uporabnikom in njegovimi svojci se letno evalvirajo tudi individualni programi in postavljajo novi cilji, ki jim poskušajo slediti.

V zadnjih petih letih dajemo velik poudarek zdravemu življenjskemu slogu. S športnimi in gibalnimi dejavnostmi, kot so ples, kolesarjenje in druženje s konji, poskušamo uporabnike vzpodbuditi h gibanju in zabavi.

V Bivalni enoti Zelena jama živi 15 uporabnikov. Velik poudarek je na samostojnosti uporabnikov in odločanju o stvareh, ki so njim pomembne (nakupi, sprehodi, stiki). Zaradi spremenjenih potreb uporabnikov skrbimo za stalno prilagajanje bivalnega okolja, kot sta ureditev omar s slikovnimi prilagoditvami posameznim uporabnikom ter prilagoditev kopalniških prostorov in vrta za čim večjo in lažjo uporabo. Posebno skrb namenjamo tudi stiku uporabnikov s svojci oziroma z njim pomembnimi osebami (ustrezno organiziranje pogovora, iskanje stikov ali priprava voščil). Uporabniki so po svojih močeh vključeni v vsa dela znotraj in zunaj hiše.

V vseh gospodinjstvih enotah zavoda potekajo redni tedenski sestanki, ki so namenjeni skupnemu načrtovanju dejavnosti za teden ter pogovoru. Življenje v stanovanjskih skupinah se nekoliko razlikuje od načina življenja v zavodski obliki bivanja ali v bivalni enoti. Uporabnikom se dopušča več samostojnosti, vendar se od njih pričakuje tudi večja stopnja odgovornosti. V duhu deinstucionalizacije smo leta 2019 odprli novo stanovanjsko skupino za pare Hiša Šiška.

Stanovanjska skupina za pare Hiša Šiška se nahaja v naselju hiš na Verovškovi ulici. V hiši prebivajo štirje uporabniki. Namenjena je bivanju uporabnikov, ki ob manjši podpori zaposlenih živijo samostojno življenje skupaj s svojim partnerjem.

»S fantom sva par že 13 let. Skupaj hodiva na izlete in ustvarjava lepe spomine. Posebej rada greva na tabor za pare, ki ga organizira Sožitje. Tam spoznava tudi nove prijatelje. Vsak od naju ima svoje hobije; moj fant Milan rad dela z lesom in rešuje križanke, jaz pa rada plešem in pojem. Velikokrat greva skupaj tudi na kak koncert. Zame je ljubezen, če se imata dva rada in si med seboj pomagata in rešujeta probleme.«

Tanja Dečman, uporabnica

V neposredni bližini zavoda, v bloku se nahaja stanovanjska skupina Vodnikov dvor, kjer živijo štirje uporabniki. Tudi v tej enoti se spodbuja samostojnost v skrbi zase, za stanovanje in hišna opravila. Uporabniki sami hodijo v trgovino, sami pripravljajo večerje in ob vikendih kosila. Ob pomoči gospodinje se učijo kuhanja novih jedi. Enota se povezuje z uporabnicama, ki živita v stanovanju na Fužinah, zato se skupaj velikokrat odpravijo na izlet ali obisk kulturne prireditve.

V stanovanju na Litostrojski živi en uporabnik, ki je popolnoma samostojen. Občasno potrebuje podporo in pogovor. Aktivno se vključuje v zaposlitev ter druge dejavnosti znotraj institucionalnega varstva.

V stanovanjski skupini Vrhovci živi šest uporabnikov. Ob minimalni podpori zaposlenih, predvsem gospodinje, živijo samostojno. Sami opravljajo gospodinjstva opravila, kot so kuhanje, pranje perila, pospravljanje, nakupovanje, samostojno hodijo v delavnice in se vključujejo v širše lokalno okolje. Vrtni hiši, v kateri se nahaja stanovanjska skupina Vrhovci, pripada tudi vrt, ki ga nekateri uporabniki z veseljem in zelo uspešno obdelujejo. Stremimo k temu, da uporabniki kakovostno preživljajo svoj prosti čas, tako da se vključujejo v različne dejavnosti v okviru zavoda in izven njega. Življenje v skupini je velikokrat polno izzivov, preko katerih se uporabniki učijo reševanja konfliktov ter primerne ravnanja in komunikacije v medosebnih odnosih. Kot skupina se uporabniki najraje skupaj odpravijo na izlet.

Naša najstarejša stanovanjska skupina Koseze je umeščena v urbano okolje v soseski Koseze. V hiši, ki jo obdaja večji vrt, biva devet uporabnikov. Glavni izziv, s katerim se soočamo zadnja leta, je staranje. Posledice staranja se čutijo pri vsakodnevnih opravilih in načrtovanju dejavnosti. Še vedno se trudimo, da so stanovanci čimbolj samostojni ter da se jim nudi dodatno podporo na tistih področjih, kjer zaradi staranja potrebujejo več pomoči. Ena izmed ključnih sprememb zadnjih let je prisotnost zdravstvenonegovalnega delavca v hiši. Ta nudi podporo pri osebni higieni stanovalcev in skrbi za njihovo zdravje. S staranjem so se pri posameznikih povečala tveganja, ki pa jih zmanjšujemo s prilagajanjem storitve in okolja ter dejavnosti. S tem stanovalcem omogočamo, da ohranjajo samostojnost in ostajajo v hiši, ki je njihov dom.

Metoda Novak, vodja institucionalnega varstva, s sodelavci

Zadnjih 23 let živim v stanovanjski skupini Koseze. Zadovoljna sem, da lahko živim s fantom Markom. Vesela sem, da mi stoji ob strani. Včasih me poheca, ampak mi stoji ob strani. Skupaj sva že 25 let. Rada pomagam pri gospodinjskih opravilih – kuhanju, pranju, pospravljanju, likanju. Oba s fantom to zmoreva. Rada tudi delam na vrtu.

Veliko mi pomeni, da sem samostojna, da lahko grem sama do trgovine, plačati položnice, v službo. Čim dlje si želim ostati v stanovanjski skupini Koseze. Veliko mi pomenijo tudi sosede. Če se mi poslabša zdravstveno stanje, povem zaposlenim, da mi je lažje in da mi pomagajo. Vesela sem, da me zaposleni spremljajo, kadar moram iti k zdravniku. Rada bi pohvalila gospodinjo, strokovno delavko in zaposlene v negi, ki pomagajo pri reševanju naših težav. Zadovoljna sem tudi z direktorjem in vodjo doma. Zaradi vas se počutim sprejeto. Imam vas zelo rada.

Fikra Seferović, uporabnica

S počasnim korakom in tudi z nelagodjem sem pred več leti prvič stopila čez prag VDC-ja Tončke Hočevar. V to ustanovo naj bi vključila svojo hčerko in imela sem nešteto vprašanj, kako bo sprejela in kako bo sprejeta, kakšne težave se bodo pojavile, se bo prilagodila ... Ves »strah« je izginil, ko so me varovanci ob vstopu kar objeli, mi postavljali vprašanja in odgovore hkrati. Še danes smo prijatelji, pa tudi kakšen objem še dobim.

In odločitev je padla, hčerko bom vpisala prav v VDC Tončke Hočevar. Skozi leta so bili vzponi in padci, lepi in manj lepi trenutki, tako na najini kot na strani zaposlenih. Je pa več lepih spominov in ti bodo ostali. Naj ostanejo lepi tudi stiki med vsemi zaposlenimi in osebami s posebnimi potrebami, naj bo spoštovanje do vseh temelj za dobro sodelovanje in dostojno življenje naših uporabnikov v VDC Tončke Hočevar. Skupaj lahko dosežemo ta cilj.

Boža Šuljgič, mama uporabnice

Pred 23 leti po smrti staršev sem morala prevzeti skrbništvo za svojega brata (osebo s posebnimi potrebami). Bila sem v delovnem razmerju, zato sem ga vključila v VDC Tončke Hočevar v dopoldansko varstvo, enota Bežigrad. Na delo je odhajal z velikim veseljem, bil je zelo zadovoljen.

Prišle pa so tudi spremembe v mojem življenju, tako da sem pred 13 leti zaprosila za enomesečno bivanje v institucionalnem varstvu. Bil je zelo navdušen in zadovoljen, tako da je želel ostati. Kljub nagovarjanju, da naj ostane doma v oskrbi, ni želel in je ostal v Zeleni jami, kjer se je ravno v tem času sprostilo mesto za bivanje. Kasneje je bil premeščen v enoto Šiška, dobil svojo sobo in si jo uredil. Ima zelo urejeno 24-urno oskrbo, s katero sem zadovoljna.

Vodstveni kader je odličen, za pogovor z nami skrbniki in tudi z uporabniki so vedno na voljo (če pride do težav). Uporabniki so vključeni v določene delavnice, tako da jim čas mine hitreje in se počutijo koristne. V času novega direktorja se je izvedlo več pozdravnih sprememb na vseh področjih. Vodstvu želim še naprej tako uspešno vodenje delovnega centra Tončke Hočevar. Končala pa bi z mislijo, da bi družba in tudi ministvo imelo več posluha za osebe z motnjo v duševnem razvoju.

Sestra uporabnika

Moj brat Milan v vašem centru z veseljem biva že 11 let. Vsakokrat, ko se snideva, mi ne more dovolj pohvaliti, kako se ima lepo. Zadovoljen je z bivanjem in z zdravstveno oskrbo; veliko pa mu pomenijo tudi izleti in dopusti, kjer neizmerno uživa. Zadovoljen je on, s tem pa tudi jaz, ker vem, da je v dobrih in skrbnih rokah. V VDC-ju dela že 40 let in vključevanje posameznikov v delavnice je zelo pomembno, saj krepi duha in psihične sposobnosti, obenem pa omogoča bolj kakovostno življenje.

Samo želim si lahko, da bi tako trajalo še dolgo. Moja velika želja je, da bi tako kot do sedaj sodelovali še naprej. Hvala vsem zaposlenim za skrb in potrpljenje. Želim vse dobro vsem in veliko uspehov z varovanci in nami, skrbniki.

Branka Hojžar, sestra uporabnika

Moja delavnica v drugem

V delavnici se dobro počutim. Vsak dan hodim na pošto. Vesela sem, da mi tovarišice v delavnici pomagajo z nasveti, me potolažijo, kadar imam težave. Zelo rada skrbim za svojo rožo difenbahijo, ki mi lepo uspeva. Nanjo sem res ponosna. Stoji v kotu delavnice. Tovarišice me spodbujajo, da sem samostojna pri skrbi za sebe. Rada grem na sprehod in po opravkih, v trgovino, da si kaj lepega kupim. Tovarišica Marija mi je pomagala, da sem se navadila sama skuhat kavo in to mi res veliko pomeni. Rada sodelujem pri ustvarjalnih delavnicah in pomagam pri dekoraciji prostora, v katerem delamo. Vključujem se v kooperantsko delo. Veselim se nagrade, ki si jo prislužim s svojim delom. Vesela sem, da se s tovarišicami in uporabniki lepo razumemo in si pomagamo. Lušno nam je!

Ana Trofenik, uporabnica

Moje doživetje

Po pevskih vajah smo šli v terme Ptuj za tri dni in smo na polno uživali in se fino imeli. Bili smo z družino. V hiški smo imeli polpenzion in smo zelo uživali, ko smo plavali. Potem smo šli v lokal in sem si privoščila sadno kupo. Zelo mi je bilo v redu vse v restavraciji in v redu je bilo tudi na večerji. Pesem Carpe diem (Joker out) sem slišala dvanajstkrat včeraj. Po zajtrku smo šli na bazene uživati. Po bazenih pa smo šli na kosilo v restavracijo in picerijo Lili. Potem smo si privoščili kapučino, ledeni čaj, »makijato«, jaz pa kavo s smetano. Potem smo šli na pot do doma in srečno prispeli.

Lana Skubic, uporabnica

Petkov spektakel – koncert Joker out

Bilo je noro prvič na koncertu. Zakon je bilo bit na takšnem koncertu. Peli smo zelo veliko pesmi. Zelo so se potrudili in tudi prepričali so me, tako da bom še šla. Še na kakšen predbožični koncert. Všeč mi je bila cela modna pista.

Lana Skubic, uporabnica

Moje delo v pralnici

V pralnici sodelujem že veliko let in to delo z veseljem opravljam. Zdaj prihajam na delo ob sredah in petkih med 13.30 in 14.30 uro. Moje delo je, da zbiram nogavice v pare. Ko tega dela ni, pa zlagam brisače in krpe za nego, ki se takrat operejo. Ko ni dela v pralnici, sem v delavnici, kjer skupaj s tovarišicami ustvarjamo, pojemo, pripravimo kaj za posladkat in se imamo lepo.

Bojana Mrhar, uporabnica

Eno leto nazaj sem prvič prišel v službo. Naučil sem se veliko del (ščipalke delat, pa kline spenjat, sortirat ploščice). Hodim tudi na fuzbal. V sredo smo zmagali. Dal sem gol. Dobili smo tudi nagrado. Rad hodim v službo, ker mi je tukaj lepo. Šel sem tudi hodit v hribe (letovanje), tudi v delavnici hodimo na sprehode. To mi je zelo všeč.

Urban Klun, uporabnik

Uporabnik Rajko Živec pripoveduje:

»Prvič sem začel delati v Vevčah, štemplali smo zavese za Velano, rute in prtice smo šivali. Nato sem na Kržičevi bil v mizarski delavnici. Tam smo delali lojtre. Kasneje sem delal na Vojkovi v kovinarski delavnici: sem luknje vrtal, smo delali kovinske ščipalke, montirali kovinske izdelke, npr. zidne vložke in podobno, uporabljali smo »knaker«. Sem veliko delal, rad sem hodil tja. Na Vojkovi sem bil štiri leta. Polnil sem tudi škatle za prvo pomoč, smo dali notri vate, flajštre in vse, kar mora notri biti. Všeč mi je bilo, ko smo pakirali žarnice za avtomobile. Za delo sem zaslužil nagrado!

Bil sem tudi v mizarski delavnici v Šiški, smo naredili lojtre, gajbice. Lušno je bilo. Sedaj sem pa nekaj let v delavnici, kjer sestavljam ščipalke. V prostem času pa rad gledam stare fotografije, se spominjam mladosti. Pepelko smo plesali v eni dvorani. Jaz sem še poznal Ivota Škofa, nečaka od Tončke Hočevnar.

Letos sem praznoval 70. rojstni dan in imel sem se zelo lepo. Sestra mi je prinesla torto in dobrote, da smo se vsi posladkali.«

Zdravstveno varstvo

V VDC-ju Tončke Hočevnar zdravstvene storitve nudimo 24 ur na dan, vse dni v letu. Svojim stanovalcem se trudimo ponuditi celovito oskrbo.

Zdravstvena storitev je sestavljena iz skupine strokovnjakov, ki sodelujejo v razširjenem timu. Vanj so vključeni medicinske sestre, bolničarji, zdravstveni tehniki, fizioterapevt in delovni terapevt. Skupaj se trudimo rešiti zapletena vprašanja svojih uporabnikov in si prizadevamo zagotoviti ustrezno oskrbo in strokovno pomoč v okviru svojih pristojnosti. Pri svojem delu smo osredotočeni na potrebe, zmožnosti in želje uporabnikov in jim pomagamo pri izvajanju dejavnosti, ki jih sami ne zmorejo.

Za tiste, ki potrebujejo le pozitivno vzpodbudo in motivacijo, se to spodbuja z namenom, da ohranjajo neodvisnost tako dolgo, kot je to mogoče. Prizadevamo si, da ohranjajo socialni stik drug z drugim in z okolico.

Za spremljanje zdravstvenih stanj naših uporabnikov ter nudenje strokovne pomoči s tega področja skrbi zdravniška splošna medicina. Ta uporabnike v institucionalnem varstvu obišče dvakrat tedensko. Za konzultacije in akutna stanja pa je za uporabnike poskrbljeno na način, da se po pomoč obrnemo v zdravstveni dom ali službo splošne nujne pomoči. Enkrat tedensko v našo hišo prihaja tudi psihiater.

Pripravljeni smo prisluhniti in slišati potrebe, želje, vprašanja svojih uporabnikov in njihovih svojcev. Trudimo se, da za vsakega uporabnika prilagodimo storitev tako, kot menimo, da bo zanj najbolj primerno.

Simona Smole,
vodja zdravstvene dejavnosti

Proti koncu leta 1985, 1. 12., sem prišla živeti v VDC Tončke Hočevnar. Prišla sem zaradi nevzdržnih razmer, ki so vladale doma. Na začetku nas je bilo malo in uporabljali sta se samo dve nadstropji, prvo in drugo. Ker nas je bilo manj, kot nas je danes, smo imeli samo dve medicinski sestri ter eno bolničarko. Na začetku sem vzpostavila prijateljske stike z Marjanom, Danico, Vero Tegelj.

Potrebe so postajale večje tako pri naši populaciji kot pri zaposlitvi. Začeli so prihajati novi ljudje, negovalke, bolničarke in medicinske sestre. Takrat ni bilo gospodinje, tudi kavo smo si kuhali sami, pa tudi žepnino smo prejeli enkrat tedensko, šli smo v trgovino in si kupili, kar je kdo potreboval. Veliko smo hodili v kino, če je bil primeren film za nas. Sčasoma so začeli prihajati medicinski tehniki. Spominjam se, da so po izletih in na srečanja dedka Mraza hodile z nami bolničarke ali medicinske sestre. Tudi na sprehode smo hodili: v Mostec, kjer so skakalnice, v mesto, Tivoli, na grad ter še marsikam. Nekajkrat smo šli tudi na koncerte.

Približno po letu dva tisoč smo dobili gospodinje in vsem nam je bilo lažje. Gospodinje skrbijo za našo žepnino, gredo z nami po nakupih, nam kupujejo oblačila, nam kuhajo kavo ter gredo z nami na sprehode. Velikokrat tudi na sladoled ali skupaj spijemo sok in gremo nazaj domov.

Pa tudi za naše zdravje je boljše poskrbljeno, kot je bilo pred leti. Imamo zdravnico, ki prihaja k nam dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in sredah. Če kdo od nas rabi kakšen poseg ali kaj podobnega, nas medicinsko osebje odpelje tudi k specialistom.

Verica Županič, uporabnica

Socialno vključevanje invalidov

V Varstveno delovnem centru Tončke Hočevar uporabnikom nudimo storitev socialnega vključevanja invalidov, ki smo jo poimenovali *S podpora zmorem vse*. Z njo uporabnikom nudimo podporo in pomoč pri čim bolj neodvisnem in samostojnem življenju. Pomagamo jim pri vključevanju v družbo in uresničevanju enakih možnosti, kot jih imajo drugi posamezniki. S pomočjo podpornih oseb – študentov, prostovoljcev in drugih zainteresiranih, ki jih veseli delo z ljudmi in imajo razvit čut za delo z osebami s posebnimi potrebami – uporabnikom omogočamo bolj polno in kakovostno preživljanje prostega časa.

Storitev, ki je za uporabnike brezplačna in je prilagojena vsakemu uporabniku posebej glede

na njegove potrebe, želje in cilje, vključuje usposabljanje za samostojno življenje (oblikovanje podpornega okolja za samostojnejše življenje uporabnika in priprava osebnega načrta); vseživljenjsko učenje (zagotavljanje spremstva k dejavnostim vseživljenjskega učenja, izvajanje različnih delavnic s ciljem razvoja novih znanj in veščin uporabnikov); ter prebivanje s podporo (informiranje in usmerjanje pri urejanju osebnih zadev, svetovanje in podpora pri načrtovanju in izvedbi vsakodnevnih življenjskih opravil, družabništvo).

Monika Ločniškar, koordinatorka storitve socialno vključevanje invalidov

Ročna izdelava papirja

Za izdelavo ročno izdelanega papirja smo se odločili pred dvajsetimi leti. Gospa Francka Jakič je s skupino uporabnikov začela z izdelavo ročno izdelanega papirja v enoti Zelena jama. Sodelovala je s papirnico Vevče in gospodom Valantom v njegovi delavnici ročno izdelanega papirja. Pri nastajanju ročno izdelanega papirja smo izdelavo razdelili na približno 80 faz dela, ki so jih uporabniki usvojili in bili zelo ponosni na svoje znanje. Ročno izdelan papir smo glede na izbran format najprej začeli uporabljati za rojstnodnevne in novoletne voščilnice. Pri tem smo sodelovali s kartonažno in tiskarsko delavnico. Z ustvarjanjem s papirjem smo nadaljevali v enoti Vič na Tržaški, odslej pa ustvarjamo v novih prostorih na Koprski 72.

Izdelava papirja poteka tekoče, uporabniki delo opravljajo samostojno, potrebna je le pomoč pri uravnavanju gramature (debeline papirja). Pri številnih fazah dela – od preše, uporabe sit, priprave papirja za mletje, dodajanja cvetja oziroma barve do uporabe pralnega stroja, sušenja brisač in priprave za naslednji dan – so uporabniki samostojni. Iz ročno izdelanega papirja izdelujemo manjšo embalažo, voščilnice, pisma, papir pa uporabljamo za tiskanje vabil, priznanj, diplomskih nalog ... Za papir in izdelke iz ročno izdelanega papirja smo že pred leti pridobili certifikat Obrtne zbornice Slovenije.

Biljana Kleva, delovna inštruktorica

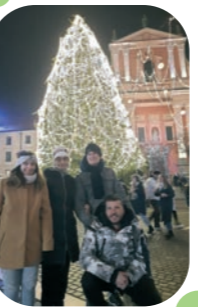
dobra komunikacija

profesionalnost

spoštovanje

SO Slovenia 1		Men's Futsal Team Competition		SO Germany 2	
Gold Medal Match		Gold Medal Match			
1 CERNE		6	2nd 1	3 DECKER	
2 ANTOLIC	1	00:00 0		4 KLAMA	
3 LEVSTEK				6 RIMPP	
4 ZAVIRSEK	2			8 GRIESS LOPEZ	
5 CAMER				10 RINKER	
6 VLAH				11 SOUSA DE ALM.	
7 PAJOVIC				12 ENGELEN	
8 KOZINA				16 WINK	
9 ABS				22 BALABAN	
10 LE				MARTIN LIPP	

sodelovanje

varnost

Predstavitev enot VDC-ja Tončke Hočevar

Začetki enote Vič segajo v leto 2011, ko se je tedanja kartonažna delavnica iz enote Šiška preselila na novo lokacijo na Tržaško 371 na Viču. Uporabniki, ki so bili vključeni v kartonažno delavnico v enoti Šiška, so bili pri svojem kartonažnem delu že tedaj pravi mojstri pri izdelavi vrečk, map, škatlic, kuvert ... V to skupino so bili vključeni predvsem tisti uporabniki, ki so zmogli zahtevne faze kartonažnega dela (biganje, lepljenje, mazanje, vdevanje vrvic ...). Nekateri od njih so bili pravi poznavalci in mojstri pri rokovanju s papirji in kartoni pri izdelavi npr. vrečke za kooperante.

Uporabniki, ki so prihajali s Karlovške, kjer je delavnica Centra Janeza Levca, kjer je tedaj delovala močna skupina kartonažerjev, so bili pri svojem delu zelo natančni, vztrajni, imeli pa so tudi dobre delovne navade. Veliko izmed njih je bilo vzgled drugim uporabnikom, ki so vsako leto prihajali v kartonažno delavnico in se ob pomoči potrpežljivih in zagnanih mentorjev-inštruktorjev vzgajali v nove kartonažne delavce. Tedaj je bilo delo vrednota, ki so jo vsi zaposleni podpirali in spodbujali. Uporabniki, ki so kartonažno delavnico sprejeli za svojo in so se bili pripravljeno naučiti tudi novih faz dela, so bili vedno zelo ponosni na to, kaj so se naučili, kaj zmorejo, koliko so naredili ta dan, koliko kooperantov jim je prineslo delo ...

Na Tržaški 371 so bili tedaj vsi uporabniki, ki delajo s papirjem, na eni lokaciji. Z delom so začeli zelo zagnano in navdušeno, saj so imeli sedaj svojo hišo povsem zase. Prostori so bili veliko

večji kot v Šiški, imeli so več odlagalnih površin, več strojev ... Imeli pa so tudi več časa za druge dejavnosti – za prosti čas, druženje ob kavi, pripravo peciva ob srečanju s svojci, za pripravo plakatov na določeno temo ... Na Tržaški se je tedaj s prihodom inštruktorice, ki je delala na likovnem področju, oblikoval še likovni program. Uporabniki, ki niso bili zelo vešč kartonažnega dela, so se poizkusili na likovnem področju. Sem so se vključili tisti uporabniki, ki radi rišejo, barvajo ali pa potrebujejo le bolj mirno okolje ali več pozornosti mentorja. Tu sta združili moči tedanja strokovna delavka in mentorica-inštruktorica, ki sta skupaj začeli s skupino uporabnikov izdelovati ročno izdelan papir.

Nekateri uporabniki so se specializirali v mojstre izdelave ročno izdelanega papirja, pa so bili bolj uspešni pri oblikovanju in dodelavi izdelkov iz ročno izdelanega papirja (izdelava voščilnic za različne priložnosti). Vsi v skupini so bili nepogrešljiv delček pri nastajanju ročno izdelanega papirja. Ta večšina izdelave ročno izdelanega papirja je del kulturne dediščine Slovenije in jo je treba ohranjati in spodbujati. Priznanje Obrtne zbornice Slovenije, ki smo ga za svoje izdelke prejeli že pred leti, je velika spodbuda uporabnikom za nadaljnje delo, saj jim vsak uspeh pri delu veliko pomeni.

Pred leti smo dobili še tiskarski program, kjer uporabniki pomagajo pri tiskanju in izdelavi brošur, zloženek in drugega tiskanega gradiva. V desetih letih dela in ustvarjanja se je veliko spremenilo tako pri uporabnikih (nekateri so se

postarali, zboleli, omagali ...) kot pri strokovnem delu in zahtevah pri obravnavi naših uporabnikov. Prostori na Tržaški so postajali premajhni, zastareli za vse naše potrebe, veliko je bilo arhitekturnih ovir, ki so onemogočale nekaterim uporabnikom, da bi bili neovirani pri svoji mobilnosti v enoti. Zaradi staranja naših uporabnikov je postala enota vse bolj odmaknjena od vsega, vse manj primerna za delo za starejše uporabnike, ki jih je v enoti kar nekaj. Svoje je doprinesla tudi epidemija koronavirusne bolezni, naše potrebe v enoti so se zelo spremenile. Potrebovali smo spremembo.

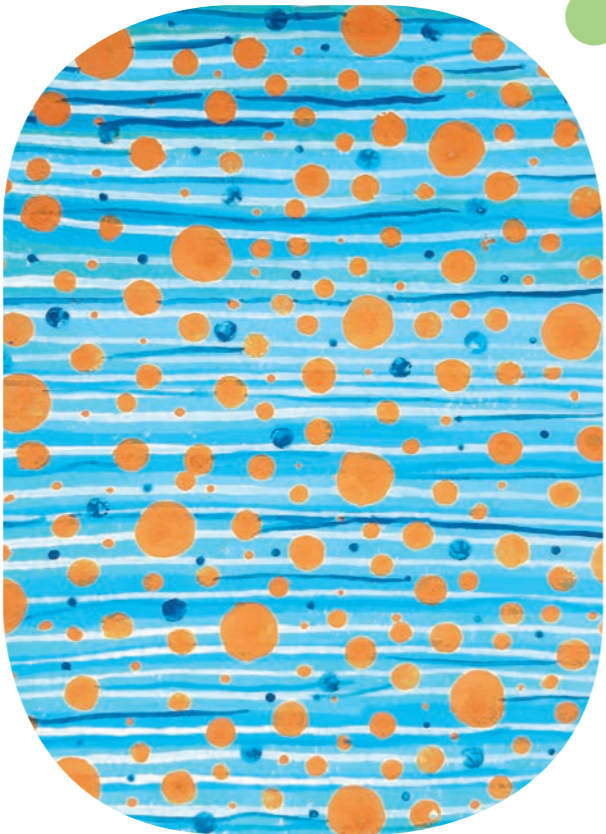
V letu 2023 smo tako doživeli veliko sprememb. Načrtovana je bila preselitev na novo lokacijo, za katero smo izvedeli kmalu po novem letu. Priprave so potekale vse od tedaj. Za uporabnike in zaposlene je bila to velika novica, saj smo na Tržaški preživeli več kot 10 let. Priprave na selitev so potekale počasi, selitev pa je bila izpeljana v nekaj dneh. Uporabniki so bili v času, ko smo čakali na nove, primernejše in nam prilagojene prostore na Koprski 72, razseljeni na tri različne lokacije. Temu smo se prilagodili in sledili svojemu zaposlitvenemu delu, saj smo vedeli, da smo preseljeni le začasno, da nas kmalu čakajo lepši in svetli prostori. 15. junija 2023 smo se končno vselili na Koprsko 72, v novo enoto Vič. Prostori so res veliki svetli, nam prilagojeni, vse delo poteka v

priljublju, ni stopnic, imamo dovolj prostora za vse svoje različne dejavnosti. Uporabniki se tu počutijo bolj sproščeno, manj je konfliktov in nesporazumov. Uporabniki so z velikim veseljem prišli v nove prostore in začeli s svojim delom. Vsem obiskovalcem z veseljem razkazujejo novo enoto in jih vabijo na obisk. Vsak dan ugotavljamo, da so ti prostori res takšni, kot smo jih potrebovali že leta in prilagojeni našim potrebam.

Brigita Kljun, vodja enote Vič

Ko smo bili letos mesec in pol v enoti Vič zaradi selitve na novo lokacijo razseljeni, so uporabniki drug drugega zelo pogrešali. Konec maja smo se s skupino iz Šiške odpravili na festival Igraj se z mano, kjer smo se po dolgem času združili s skupinama iz Bežigrada in z Brajnikove. Veselje je bilo nepopisno, prisotne so bile solze sreče in tudi naju s sodelavko Tino V. je srečanje zelo ganilo. Klepetali, peli in plesali smo ves čas festivala in si pesmi od sreče mrmrali tudi na poti domov.

Helena Črnič Veselič, varuhinja

Bežigradska enota VDC-ja Tončke Hočevar obsega pritično stavbo v industrijskem kompleksu na Vojkovi cesti, v katero se vključuje 60 uporabnikov in 11 zaposlenih.

Zaradi velike količine kooperantskega dela, ki ga opravimo, je znana kot »delovna enota«. Z leti se je vsebina dela prilagajala vključenim uporabnikom, tako da v naši enoti nastaja tudi čudovit lasten program, kot so ročno tkani in šivani izdelki, voščilnice in izdelki iz gline.

S sodelavci ustvarjamo sproščeno in pozitivno delovno okolje, kjer poudarjamo komunikacijo in spoštljive medosebne odnose v vseh smereh. Zadovoljni smo, da imamo v ponudbi kontinuirano proizvodno delo, da razvijamo nove izdelke v okviru lastnega programa, da skrbimo za kulturno udejstvovanje, se udeležujemo prireditev v mestu, poskrbimo za razgibavanje in sprehode ter ponujamo različne priložnosti dejavnosti, kot so bralni krožek, smejalna joga, zdravje in lepota, čuječnost in sproščanje.

Merilo uspešnosti naše enote je zadovoljstvo uporabnikov in njihovih skrbnikov, naš moto pa: »Nihče ne ve, kaj zmore, dokler ne poskusi.« (Publilius Sirus)

Mojca Kastrin, vodja enote Bežigrad

Bralni krožek v enoti Bežigrad

»Na bralnem krožku nas je veliko. Je vsak četrtek. Vodi ga Jasna Zajec. Poslušamo zgodbe, ki jih Jasna prebere. Včasih o zgodbah kaj rečemo. Spomnim se ene o smrti tete Nežke. Všeč mi je bilo, da je deklica želela še zadnjič videti teto Nežko, preden so jo pokopali.

Enkrat na mesec vodi krožek gospa Angela, ki dela v knjižnici. Ona pripoveduje pravljice in različne zgodbe. Ona na koncu razdeli liste, ki jih moramo izpolniti. Obkrožamo različne črke, da vemo, kaj se dogaja. Angela lepo pripoveduje, lepo se smeje, zelo je zadovoljna z nami, mi pa tudi z njo.

Za krožek sem se odločil, ker so mi zgodbe všeč. Všeč mi je tudi, da se o njih pogovarjamo.«

Zapisano po nareku uporabnika
Senada Smlatića

Enota Šiška je največja matična enota, kjer se izvaja storitev varstvo, vodenje in zaposlitev pod posebnimi pogoji. Ta organizirana oblika storitve se izvaja od ponedeljka do petka, in sicer na dveh lokacijah – na Vodnikovi 56 in Parmovi 53. Skupno je vključenih 107 uporabnikov in 26 zaposlenih. Pod enoto Šiška je opredeljena tudi integrirana zaposlitev, kamor je vključenih 19 uporabnikov.

Na Vodnikovi 56 so uporabniki vključeni v enega izmed štirih programov, med katerimi je možno prehajanje. Lesno-mizarski program je sestavljen iz mizarske in lesne delavnice, kjer uporabniki pod vodenjem zaposlenih izdelujejo zelo iskane izdelke iz slovenskega lesa: lestve s certifikatom, stojala za zelišča, pručke, stolčke »štokerle«, dekorativne izdelke, zaboje različnih dimenzij, leseni nakit, hotele za žuželke in laserske izdelke. Delovni proces je naravnan tako, da se uporabnikom delo razdeli na posamezne faze in tako postopoma nastane končni izdelek. Uporabniki so se že trikrat aktivno predstavili s samostojnimi izdelki na tradicionalnem natečaju Čar lesa v Cankarjevem domu, ki nato z razstavo potuje še v druge kraje po Sloveniji. Na ta način se predstavijo uporabniki in edinstveni izdelki tudi v širšemu okolju. Pomemben vidik je tudi sklenjen krog inkluzije, kjer kot družba pridobimo vsi.

Trije programi temeljijo na izvajanju kooperantskih del ter lastnega programa. Tehnologinja kontinuirano skrbi, da od kooperantov pripelje delo za uporabnike. Ti se v zaposlitve vključujejo različno glede na želje, zmožnosti, zahtevnost dela ipd. Najpogostejša kooperantska dela so: štetje/pakiranje skob, sestavljanje/pripenjanje/vlaganje/spenjanje/pakiranje ščipalk, sestavljanje kirurških škarjic, štetje/vlaganje/pakiranje klinov, deklariranje različnih izdelkov, sortiranje/štetje/pakiranje ploščic, sortiranje/pregledovanje/štetje/pakiranje velikonočnih razglednic in voščilnic ter božično-novoletnih razglednic in voščilnic, pakiranje nastavkov/pip za cisterne, vijačenje. Uporab-

niki imajo v delavnicah prilagojeno delovno okolje in uporabljajo individualno prilagojene delovne pripomočke.

Uporabniki se vključujejo v zaposlitev lastnega programa, kar obsega izdelovanje edinstvenih voščilnic, šivanih/lepljenih uporabnih dekorativnih izdelkov, naravnih sivkinih mil, zeliščnih soli in zeliščnih čajev ter sivkinih šopkov. Omogočeno jim je, da se vključujejo tudi v izvajanje storitev na ravni zavoda, kar vključuje delo v pralnici, lažja administrativna dela, delo v strežbi, čiščenje, zeleni program, pomoč vzdrževalcem in delo v Skrbovin'ci.

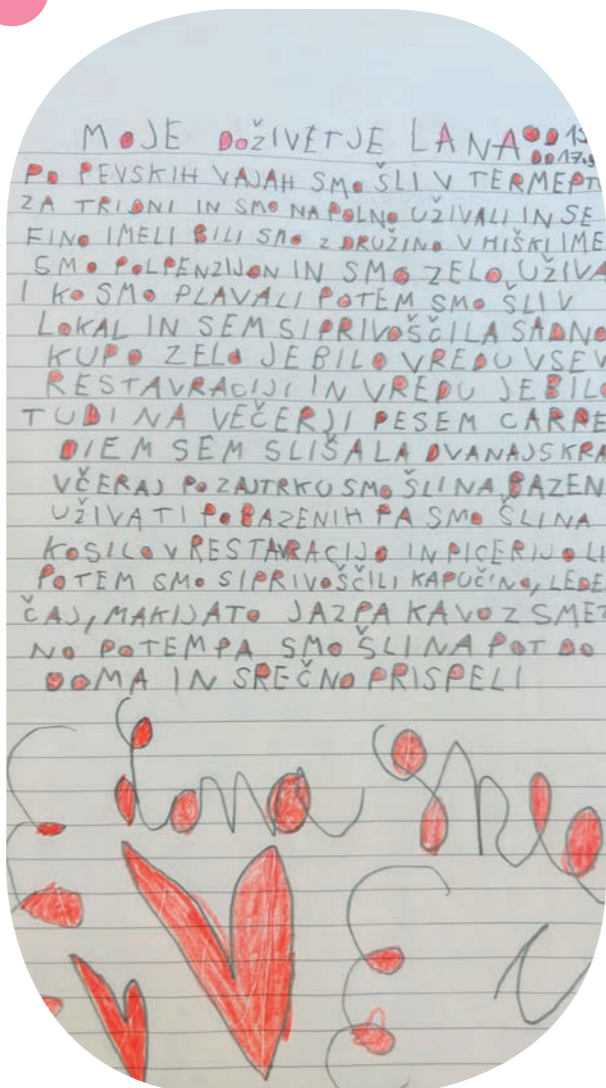
Tončkin atelje se nahaja na Parmovi 53 in je sestavljen iz keramičnega in slikarskega ateljeja. Uporabniki v vzpodbudnem okolju v čim večji meri izražajo svojo ustvarjalnost ter uresničujejo svoje umetniške ideje in želje. Pri tem jih vodijo zaposleni, ki imajo specifična umetniška znanja. Proces dela je načrtovan individualno in prilagojen posamezniku. Uporabniki izdelujejo edinstvene dekorativne in uporabne keramične izdelke. V okviru slikarskega ateljeja je pod vodstvom mentorice uporabnik letos izdal knjigo s svojimi ilustracijami, ki so bile razstavljene tudi na slikarski razstavi. Vsi izdelki so naprodaj v trgovinici Skrbovin'ca v središču Ljubljane na Mačkovi 1.

Integrirana zaposlitev se izvaja v sodelovanju z desetimi partnerji – Bauhaus, Obi, Sovita, Hipster (Lars&Sven), Vrtec pod Gradom, NK Olimpija, Cmepius, Frizerstvo Katarina, restavracija Druga violina, odvetniška pisarna Šelih in partnerji. Uporabniki se v to obliko zaposlitve vključujejo čim bolj samostojno ob podpori strokovnega delavca, ki je vezni člen med uporabniki in podjetji. Uporabnikom vključevanje v integrirano zaposlitveno okolje daje najvišjo mero samostojnosti, samopotrditve, občutek koristnosti, osebno zadovoljstvo in ponos, ko dobijo svojo plačo za opravljeno delo.

Uroš Požar, uporabnik

Timon Gedei, uporabnik

Lana Skubic, uporabnica

Lucija Pirc, uporabnica

Melita Vizjak, uporabnica

Poleg vseh navedenih zaposlitev se uporabnikom omogoča tudi vključevanje v pestre prostoračasne dejavnosti, kar vključuje letovanja in zimovanja, izlete, sprehode, nakupe v trgovini, ogled različnih razstav, sejmov, muzejev, izvajanje gospodinjskih aktivnosti, ogled filmov in glasbenih oddaj, druženje na terapevtskem vrtu, športna tekmovanja, tedenske športne treninge v namiznem tenisu in nogometu, plesne in pevske vaje ter nastope na prireditvah, pogovorne skupine, čebelarški krožek, praznovanja rojstnih dni in praznikov. Uporabnikom zagotavljamo vsakodnevno spremljanje in nudenje pomoči pri osnovnih življenjskih aktivnostih ter zagotavljanje varnega okolja. Poudarek dajemo tudi ohranjanju vseh doseženih znanj, veščin in spretnosti ter razvijanju novih.

Uporabniki enote Šiške se vsako leto z nastopom odlično predstavijo na festivalu Igraj se z mano, letos se je pevskeemu nastopu pridružila tudi folklorna skupina. Poleg tega so zelo aktivni pri različnih športnih dejavnostih. Oblikovani sta dve nogometni ekipi VDC-ja Tončke Hočevar. Leta 2022 so bili naši nogometaši prvaki in podprvaki na finalu nogometne lige Specialna olimpijada Slovenije 2022. V letu 2023 so imeli uporabniki nogometne priprave v tujini. En uporabnik iz enote Šiška je bil del športne ekipe nogometašev, ki so zastopali Slovenijo na 16. poletnih svetovnih igrah specialne olimpijade v Berlinu 2023, kjer so slovenski nogometaši dosegli odlično zlato medaljo. Nekateri uporabniki enote Šiška so tekmovali z veščinami elementov košarke na državnih igrah v Celju 2023 in v namiznem tenisu na regijskih igrah v Trebnjem, kjer so prav tako dosegli odlične uspehe. V letu 2023 so se uporabniki udeležili tudi programa MATP v Litiji, ki je najmlajši športni program specialne olimpijade.

V matični enoti Šiška se že nekaj let srečujemo s prostorsko stisko in se že zelo veselimo selitve v novo enoto na Ulici prvoborcev 25 v Ljubljani. Zelo intenzivno se iščejo tudi novi prostori za lesno-mizarski program, saj bi to pomenilo, da bi v program lahko vključili več uporabnikov. Z velikimi pričakovanji gledamo v prihodnost in se veselimo novih priložnosti, sodelovanja in dosežkov.

Simona Bibič, vodja enote Šiška

V Varstveno delovnem centru Tončke Hočevar je 7. oktobra 2021 začel delovati čebelarški krožek. Tako so tudi naši uporabniki vključeni v prizadevanja za oblikovanje pozitivnega odnosa do kulture čebelarstva, tradicije in ohranjanja narave. Predvsem pa naši uporabniki spoznavajo čebele, njihov način življenja in pomen ne samo z vidika čebeljih pridelkov (medu), temveč zlasti zaradi njihovega pomena v naravi in za človeka.

V letu 2021 je bilo 18 srečanj čebelarškega krožka, v letu 2022 jih je bilo 17, v letu 2023 pa skupno kar 25. 14. septembra 2023 sta direktor Varstveno delovnega centra Tončke Hočevar Slavko Bolčevič in predsednik Čebelarškega društva Ljubljana Luka Omrčen podpisala pismo o nameri ustanovitve Čebelarškega krožka v Varstveno delovnem centru Tončke Hočevar pod mojim mentorstvom. Tako je naš krožek sedaj tudi formalno vključen v mrežo čebelarških krožkov v Sloveniji, ki je dežela čebelarstva in pobudnica svetovnega dneva čebel, ki ga obeležujemo 20. maja.

Uporabniki na krožku zelo lepo sodelujejo, si med seboj pomagajo in se ob tem čutijo pomembne. Vse navdušuje urejenost čebelje družine, kjer ima vsaka čebela svojo vlogo, vse pa skrbijo za red in čistočo. V oglednem panju smo izkusili tudi neposreden stik s čebelami. Opazovali smo čebeljo družino, prepoznali matico in trota, poslušali brenčanje čebel, potipali panj, v katerem čebele v vseh letnih časih same uravnavajo temperaturo ... Narava je najboljša učiteljica.

Dušan Gradišar, delovni inštruktor

Enota Zelena jama

Pred 40 leti je na Zvezni ulici 18 v Ljubljani začela svojo pot enota Zelena jama, ki je danes nepogrešljiv del življenja mnogih uporabnikov. Hiša, ki je postala stalen dom za večino stanovalcev, je prijetno umeščena v mirno okolje in obdana s prelepim vrtom. Celotna hiša deluje kot ena velika družina, kjer se delijo tako lepi kot težki trenutki, in to povezanost čutimo na vsakem koraku.

Filozofija delovanja enote temelji na kakovostnem in prijetnem preživljanju časa, lahko rečemo življenja, tako v dopoldanskem času, ko poteka v enoti storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ali delavnica Zelena jama na kratko, kot tudi v popoldanskem času v sklopu institucionalnega varstva v bivalnem delu.

Dnevno skrbimo za aktivno vključevanje vseh uporabnikov, upoštevajoč njihove osebne značilnosti. Skrb za bivalne prostore in za vrt, skrb zase in svoje osebne stvari, ohranjanje socialnih stikov z domačimi, poznanimi, aktivno vključevanje v ožjo in širšo skupnost so pravzaprav dnevne dejavnosti. Odhodi v okolje z mestnim avtobusom, izleti z vlakom, potepi po bližnji in daljni okolici so značilnost Zelene jame. Prav tako je priljubljeno kuhanje, pa naj bo to priprava bolj zdravih ali malo bolj grešnih obrokov. V bivalni enoti je izjemno pozitivno tudi to, da ima večina stanovalcev svoje sobe, kar omogoča večjo zasebnost, hkrati pa je velika možnost vključevanja v medsebojno druženje.

Prijateljski odnosi, visoka stopnja empatije, razumevanja in skrbi za drugega je le nekaj značilnosti, ki opredeljujejo Zeleno jama. Sobivanje skupine 15 stanovalcev in vključevanje v delo v dopoldanskem času 13 uporabnikov ob stalni prisotnosti osebja seveda pomeni stalno dinamiko dogajanja v hiši. Hiša se umiri v nočnih urah, ko je čas za nočni počitek, sicer pa poteka živahno dogajanje od zgodnjih jutranjih ur pa vse do večera.

Enota Zelena jama je zgodba o uspehu, ki priča o pomembnosti spoštovanja in podpore posameznikom v njihovem prizadevanju za boljše življenje.

Darja Pajk, vodja enote Zelena jama

V Zeleni jami se imam ful dobro, se dobro počutim. Pa lahko spet sam hodim z avtobusom. Ko mi gre kaj na živce, se pa kar umaknem v svojo sobo. Pol je pa mir.

Stanovalec

Enota Moste

Enota Moste se nahaja na Pokopališki ulici 11. Ni nas lahko najti, saj smo na koncu slepe ulice, v spodnjih prostorih bloka, ob manjšem parku, vendar nas v soseski vsi poznajo. V enoto dnevno prihaja 25 uporabnikov. Za dobro delo in sprostitev skrbimo štirje varuhi in strokovna delavka Janja, vodja enote.

Uporabniki naše enote so najbolj navdušeni nad proizvodnim delom, zato se vsak dan razveselimo svoje tehnologinje Petre, ki poskrbi, da ne sedimo križem rok. Že nekaj let razvijamo lasten program – šivamo, pletemo in kvačkamo.

V naši enoti smo zelo povezani s sosedi, odlično se vključujemo v lokalno skupnost. S sosedi nas povezuje tudi skrb za mucke, ki jih redno hranimo. Vsak dan hodimo v trgovino, lekarno, knjižnico in na tržnico. Pogosto se vključujemo tudi v dejavnosti v medgeneracijskem centru, kjer pečemo piškote, telovadimo, rešujemo uganke in klepetamo. Včasih nas obiščejo otroci iz bližnjega vrtca, med počitnicami pa se z nami družijo tudi otroci iz bloka.

Naša enota ni med največjimi, je pa zmeraj polna srčnosti in veselja do dela in življenja. Skupaj rešujemo probleme in izmenjujemo izkušnje, saj vemo, da sodelovanje, spoštovanje in dobra volja delajo čudeže. Pri tem nam v zadnjem času pomaga tudi psička Maša, ki nas pogosto razveseli z obiskom.

Janja Meško, vodja enote Moste, s sodelavci

Jaz pridem z avtobusom ali kolesom v službo, delavnico Moste, in potem me mentorji usmerijo v delo in začnem delati. Veliko se tudi pogovarjamo. V delavnici se počutim dobro. V enoti praznujemo tudi rojstne dneve in imamo kavnice. Pohvalil bi vse mentorje.

Gregor Vovk, uporabnik

Rada hodim v delavnico, kjer delam škarjice. Če ni dela, rišem, barvam ... V službo me pripeljejo s kombijem. V delavnici imam veliko prijateljev.

Katarina Štrukelj, uporabnica

Trgovina Skrbovin'ca deluje že šesto leto, njeni zametki pa segajo kar deset let nazaj, v leto 2013. Takrat smo štirje ljubljanski varstveno-delovni centri – Zveza Sonček, Delovni center Janeza Levca, Želva in VDC Tončke Hočevnar – skupaj organizirali prvi Miklavžev bazar, ki je bil namenjen druženju uporabnikov in zaposlenih ter skupni prodaji izdelkov na stojnicah. Ideja po povezovanju in sodelovanju z željo in prepričanjem, da smo skupaj močnejši in bolj opaženi, se je na naslednjih Miklavževih bazarjih krepila in razvijala. Konec leta 2016 smo v prostorih sedanje Skrbovin'ce organizirali skupno prodajno razstavo in z njo Mestno občino Ljubljana (MOL) prepričali, da bo z našo vizijo sodelovanja in skupne prodaje izdelkov tedanja Informacijska točka 65+ MOL dobila izjemno dodano vrednost in udeležila vključevanje in socializacijo oseb s posebnimi potrebami ter jim omogočila biti prisotni, videni, slišani, spoznani.

Danes je Skrbovin'ca sodoben, živ in živahen prostor, kjer domačini in turisti s celega sveta najdejo pristrčna, ročno izdelana darila in spominke izpod rok naših uporabnikov, navdušeni so nad njimi in trgovino ter konceptom in radi se vračajo. Skrbovin'ca je tudi prostor za druženje, razstave in promocije različnih organizacij ranljivih skupin, tam je hkrati še vedno informacijska točka za starejše od 65 let in invalide, je varna točka za žrtve nasilja ter učni prostor, kjer se osebe s posebnimi potrebami usposablja za to delo. V letu 2019 je Skrbovin'ca zažarela tudi v prenovljeni in invalidom prilagojeni obliki, v letu 2022 pa se nam je pridružil še peti ljubljanski

varstveno-delovni center CUDV Dolfke Boštjančič. Uspešno sodelujemo in premagujemo ovire, se povezujemo, dopolnjujemo in učimo drug od drugega.

V našem VDC-ju se v delavnicah celo leto trudimo narediti čim več čimbolj raznolikih in kakovostnih izdelkov za naše kupce s celega sveta. Preden izdelke odnesemo v Skrbovin'co, jih opremimo z obešanko, ki vsebuje informacije o izdelku, kodo ter ceno. V prodajo v trgovini se trenutno vključujejo štirje naši uporabniki, Miha Skušek, Nataša Bambič, Domen Fugger ter Milan Hojžar. Nataša, Domen in Milan pomagajo glavnemu prodajalcu Emirju pri pakiranju izdelkov in zlaganju v vrečke ter deljenju letakov z informacijami. Miha pa je pokazal pravi talent pri sami prodaji in komunikaciji s turisti v tujih jezikih. Takole pove o Skrbovin'ci:

»Na delo v Skrbovin'co hodim že od samega začetka. Pred tem sem pomagal prodajati na stojnicah. Na delo hodim ob 9. ali 10. uri. Pred tem pridem v Šiško, kjer imam malico, nato grem z mestnim avtobusom do centra Ljubljane. Moje delo poteka tako, da ob prihodu prižgem luči, pogledam izdelke, preverim, če vse stoji na svojem mestu, in jih dodam, če je to potrebno. Preverim tudi zalogo izdelkov in če jih bo kmalu zmanjkalo, to sporočim mentorici Mateji, da jih naroči. Ko pridejo turisti, pristopim do njih in vprašam: »English, Germany, French ali slovensko?« in jih nato v njihovem jeziku tudi pozdravim: »Dober dan«, »Guten tag«, »Giorno«, »Willkommen«, »Bonjour.« Nato razložim v tujem

jeziku, kako izdelki lastnega programa nastajajo, kdo jih dela, in jim dam čas, da si izdelke ogledajo sami. Lahko se odločajo med izdelki iz gline, lesa, med nakitom, igračkami za otroke, magnetki, zvezki, čaji, zeliščno soljo in še bi lahko našteval. Ko se stranka odloči za nakup, jo povprašam, ali bo plačala s kartico ali gotovino. Nekaterim izdelkom kodo artikla skeniram, nekatere pa ročno vnesem v blagajno. Na koncu izdam račun, izdelke zložim v vrečko in jo izročim stranki ter se zahvalim za nakup in jo povabim, da pride ponovno v Skrbovin'co. V Skrbovin'ci se dobro počutim, delo mi ustreza, vidim, da sem se že veliko naučil, nekaj pa se še moram. Najbolj mi je všeč, da pomagam mentorici ali drugemu zaposlenemu, da sem čimbolj samostojen. Včasih delovni čas tudi podaljšam ali koga nadomeščam. To mi je v veselje.«

Skrbovin'ca je zgodba o uspehu. Hvaležni smo, da smo del te zgodbe in zelo ponosni smo na to. Vabljeni, da nas obiščete na Mačkovi 1 v središču Ljubljane!

Mateja Rudolf, tehnologinja

Gremo mi po svoje, gremo mi na letovanje

Naša letovanja so zmeraj zelo pričakovana. Vsi veseli svoje kovčke, rekvizite, nahrbtnike in dobro voljo damo na avtobus. Kamor koli nas pelje pot, je zanimivo. Veselimo se smučanja, sankanja, želimo si plavati in biti pohodniki, se družiti s prijatelji in igrati družabne igre, pojediti dobro kosilo in spiti kavo, poslati svojcem razglednice ter se veseliti plesa in prejeti priznanja. Še bi lahko naštevali, pa je preveč drobnih dogodkov, besed, ki so naš spomin, ko kasneje gledamo slike in se pogovarjamo, se čudimo in podoživljamo lepe trenutke.

Vsakič znova čakamo ta dan, to novo letovanje, ko bomo zopet odšli, nove stvari doživeli vsi. Uporabniki radi rečejo, da je to dopust in tudi je. Sklenejo se nova poznanstva in prijateljstva med njimi in med nami, zaposlenimi. Ohranimo to in bodimo veseli, da vsi dajemo in sprejemamo.

Nataša Čuden, delovna inštruktorica

Integrirana zaposlitev

Naš zavod je tudi na področju integrirane zaposlitve oseb z motnjo v duševnem razvoju, tako kot na številnih drugih področjih, v preteklosti oral ledino. Pred 18 leti so se prvi naši uporabniki vključili v Bauhaus, danes je v integrirano zaposlitev vključenih preko 20 uporabnikov, ki delajo na različnih področjih: trgovina, kuhinja, pisarna, lokal s hitro prehrano, gostilna, nogometni klub in frizerski salon.

Ker je za njihov osebni razvoj pomembno, da ohranjajo stike in se družijo tudi s svojo populacijo, se večina kakšen dan vključuje tudi v delavnice ali v druge dejavnosti (športne, prostočasne, pogovorne), ki jih organiziramo v VDC-ju.

Oblika zaposlitve v zunanje delovno okolje pomeni neposredno vključevanje v širšo družbo in pomembno osebno potrditev za vsakega uporabnika. Na drugi strani, v lokalnem okolju, pa postajamo prepoznavni, hkrati pa premikamo meje v razumevanju naših uporabnikov.

Gregor Rozman, skupinski habilitator in trener Tončkinih nogometašev

Gašperjeva zgodba:

Gašper se je že pred koncem šolanja vključil v občasno delo v lokalu s hitro prehrano. Sprva je delal le nekaj ur na teden in bilo mu je všeč. Kljub temu se je težko odločil, da bi se vključil v VDC in prekinil s šolo. Spominja se, da mu je takrat učitelj pripravil dokumentarni film in mu predstavil karierno pot. Tako se je lažje odločil za VDC.

Takoj ko se je vključil v VDC, smo se z delodajalcem dogovorili, da bo delal vse dni v tednu. Vključil se je tudi v nogometno in namiznoteniško ekipo. V obeh športih je zelo uspešen. Letos je na svetovnih igrah v Berlinu z nogometno ekipo osvojil zlato medaljo.

Njegov delovnik je kar naporen. Vstaja ob sedmih, pozajtrkuje in gre na delo. Če je vreme primerno, prihaja na delo s kolesom, sicer z mestnim avtobusom. Z delom začne ob 9. uri. Dnevno opravlja naloge, ki so vnaprej določene: priprava pladnjev, priprava solate, pometanje vrta, zalivanje rož, priprava miz, odpiranje sončnih marel, pomivanje oken in tal itd. Pri delu je samostojen. Dobro se razume z ostalimi zaposlenimi in šefi. Všeč mu je tudi, da mu šefi zaupajo.

Z delom zaključi ob 13. uri. Običajno ima še kašne opravke: trening nogometa ali namiznega tenisa, obisk trgovine, pošte ali lekarne. Popoldne si pogosto tudi skuha kosilo ali opere perilo, gre na bližnje igrišče ali na sprehod. Zvečer si pogleda kakšen film in se pozabava na družbenih omrežjih.

Sodelovanje lesno-mizarskega programa na razstavi Čar lesa

Poleg rednih zaposlitvenih aktivnosti se uporabniki zelo radi vključujejo tudi v druge oblike aktivnosti, ki izboljšujejo kakovost njihovega življenja, krepijo njihove sposobnosti in jim omogočajo tudi razvoj novih veščin. Ena izmed takih dejavnosti je zagotovo sodelovanje na razstavi Čar lesa, ki se vsakoletno tradicionalno odvija v Cankarjevem domu in nato potuje po celi Sloveniji.

V letu 2022 smo se na natečaj prijaviли z izdelkom moderna pručka in A-lestev 6P. Bili smo izbrani kot razstavljalci in dobili priložnost, da se predstavimo širši javnosti. Udeležili smo se slavnostnega odprtja razstave v Cankarjevem domu in se sprehodili med čudovitimi kreacijami iz lesa, predvsem pa ponosno občudovali, kako se bohotijo naši izdelki sredi glamurozne dvorane.

V letu 2023 smo se širši javnosti predstavili z unikatno slovensko skrinjo. Za idejo in izdelavo skrinje je poskrbel Marko Kotnik s sodelavci in uporabniki iz mizarske in lesne delavnice, za ročno poslikavo s slovenskimi ljudskimi alpskimi ornamentami pa je zaslužna Lucija Kušar.

Unikatna slovenska skrinja je izdelana iz smrekovega in orehovega lesa, narejena je iz ostankov lesa od proizvodnje lestev.

Z vsakim izdelkom, ki ga izdelamo iz lesa, zmanjšamo emisije ogljikovega dioksida v ozračje, s čimer prispevamo k obvladovanju podnebnih

sprememb in trajnostni naravnosti. Tako na primer moderna pručka prispeva k znižanju 7 kg CO₂ v ozračje, letev s šestimi prečkami prispeva k znižanju 28 kg CO₂ v ozračju, unikatna slovenska skrinja pa kar 87 kg CO₂.

Sodelovanje na razstavi Čar lesa je poseben projekt lesno-mizarskega programa, v katerega smo vključeni čisto vsi uporabniki in zaposleni iz programa. Prav vsak je prispeval svoj pomemben delež k uresničitvi projekta, ki nas navdihuje in navdušuje ter vsebuje poučne, izobraževalne komponente, predvsem pa krepí socialne, čustvene in komunikacijske veščine. Skozi projekt spoznavamo, kako pomembna dobrina je les, kako lahko sami prispevamo k obvladovanju podnebnih sprememb, kako krepimo veščine skupnega sodelovanja in se ob ustvarjanju skupnih idej globlje spoznavamo in se ob tem tudi zelo zabavamo.

Sodelovanje na takih dogodkih pomeni za naše uporabnike veliko samopotrditve za delo, prizadevanja in ves vložen trud, hkrati pa poudarja vrednote večje vključenosti in inkluzije oseb s posebnimi potrebami v širšo družbo. Želimo si, da bi se tudi v prihodnjih letih uspešno predstavljali na razstavah, saj se na tak način med nami spletajo nevidne niti sodelovanja in povezovanja.

Marija Novak, skupinska habilitatorica v lesno-mizarskem programu

Nogomet in svetovne igre v Berlinu

Pred šestimi leti (2017) smo v Tončki ponovno začeli z načrtnim treniranjem nogometa. Začetki so bili res zanimivi in v tem obdobju je šlo skozi našo nogometno šolo kar nekaj fantov in tudi deklet. Nekateri so se obdržali, drugi pa so srečo poizkusili še v kakšni drugi dejavnosti.

V poletnem času smo tedensko trenirali na okoliških igriščih, pozimi pa v bližnji športni dvorani. Udeleževali smo se vseh tekmovanj in prijateljskih tekem. Že prvo leto smo v skupini zahod osvojili prvo mesto v nogometnem tekmovanju Specialne olimpijade Slovenije. Vsako leto smo organizirali tudi vsaj en nogometni turnir v prvenstvu in številne prijateljske turnirje. Redno smo hodili na nogometne tekme slovenske reprezentance v Ljubljani in vse to je povzročilo, da je z leti nogomet v Tončki postal precej priljubljen. Dober glas se je razširil in marsikateri mlad fant (in tudi dekle) se je k nam vpisal prav zaradi nogometa. Kmalu smo zaradi povpraševanja kot edini v Sloveniji organizirali kar dve nogometni ekipi. V letu 2022 smo tako osvojili prvo in drugo mesto v našem nogometnem prvenstvu, v letu 2023 pa celo dve prvi mesti – državni prvaki smo postali v obeh skupinah.

Nesporna kakovost naših nogometašev je povzročila, da so bili kar štirje povabljeni tudi v slovensko reprezentanco (poleg fantov sem bil povabljen tudi njihov trener) in na svetovne igre, ki so v 2023 potekale v Berlinu. Po kar nekaj pripravah in treningih smo v sredini junija skupaj s približno 40-člansko odpravo odšli v Nemčijo.

Sama odprava je trajala kar 15 dni. Z letalom smo preko Zagreba, Dunaja in Frankfurta prišli v Nemčijo. Prve tri dni smo bili na gostovanju v mestu Kassel, kjer so nas lepo spre-

jeli: ogledali smo si njihove lokalne znamenitosti, sprejel nas je župan, predvsem pa smo se povezali med seboj. Po štirih dneh smo se z avtobusom odpeljali v Berlin. Nastanjeni smo bili v 28. nadstropju hotela na Alexanderplatzu. Po uvodnih treningih smo se udeležili izjemne otvoritvene slovesnosti na stadionu Olimpiya. Ogledali smo si številne znamenitosti mesta (živalski vrt, Brandenburška vrata itd.) in tudi že prve nastope naših specialcev, ki so tekmovali v drugih športih.

Po tednu dni pa smo začeli tudi s svojimi uradnimi nastopi. Ekipa se je kmalu uigrala in začela kazati svoj pravi, borbeni značaj. Kmalu se je izkazalo, da smo v drugi kakovostni skupini dokaj uspešni in eni od favoritov za zlato medaljo. To se je skozi tekmovanje vse bolj potrjevalo in ko smo v polfinalu premagali Indijo, nas je v finalu čakala le še Nemčija, ki pa smo jo že premagali v predtekmovanju. Kljub temu so imeli fantje kar tremo, kar se je po prvem polčasu pokazalo tudi na rezultatu. Z veliko sreče je bilo 1:1, reševal nas je naš vratar Janez, ki je na celotnem prvenstvu odlično branil. V drugem polčasu smo predstavili v višjo prestavo in domače Nemce premagali s kar 6:1. Veselje je bilo nepopisno, podelitev medalj, rajanje, fotografiranje, slavje ... Sledila sta še zaključna slovesnost in odhod domov.

Ves čas iger je bil urnik zapolnjen, dogajanje je bilo vseskozi intenzivno in na koncu smo bili vsi kar utrujeni. Vesel sem, da smo se igralci in trenerji med seboj podpirali ter bili prijatelji drug drugemu tako na igrišču kot izven njega. Vzdušje je bilo res izjemno, nepozabno.

Gregor Rozman, skupinski habilitator in trener Tončkinih nogometašev

Ustvarjalnost uporabnikov ne pozna meja

Priložnosti več ne bo

Ljubila sem te in verjela,
ko rekel si, da me večno ljubil boš,
a Olimpija te mi je vzela,
bila važnejša, kot da bi postal moj mož.

Praznik ljubezni je bil v planu,
a nisi hotel biti z mano,
ko planirala sem žur, si zlomil mi srce.

Zdaj sploh piknika ne bo,
in ne zabav, zdaj druga ljubi te,
moj piknik plac samoten bo.

Priložnosti pač takšne več ne bo,
in tudi drugačne, in ti ni lepo.

Ko nisem te poznala,
nisem vedela, kaj bo na poti,
če bi o naju pesem napisali,
bila bi pesem o samoti.

Ko na festivalu sem lepe pesmi pela,
kot takrat, ko sva se spoznala,
sploh poslušat nisi me prišel.

Priložnosti pač takšne več ne bo,
in tudi drugačne, in ti ni lepo.

Lana Skubic, uporabnica

Pomladna pesem najino bogastvo sva jaz in ti.

Bil je lep pomladen dan,
ko si mi rekel, da me ljubiš,
večno zvestobo sva si obljubila
najinega življenja.

Zelo romantično je bilo,
ko sva se poljubila,
dotike nežne sem čutila,
kako se me dotikaš ti,
dokler bo tako, tudi vsakič bo.
Bilo mi je zelo prijetno,
sva srečna, ker sva se našla,
to je bilo zelo lepo,
ker sva si usojena bila.

Nihče nama nič ne more,
premagava vse, kar se zgodi,
poljub nama daje moč,
najino bogastvo sva jaz in ti.

V duši je mir, ker se poznavava,
in se vsa imava,
in tudi če pride do heca,
bo vse zelo lepo.

Vse težke trenutke bova
preživela,
ljubezen najina je večna,
saj sva skupaj, in zdaj sva
srečna,
dokler bo tako, tudi vsakič bo.
Ljubezen najina je večna.

Lana Skubic, uporabnica

Čebelarski krošeh

V enoti Šušigrad smo izvedeli, da se v Liški načrtujejo krošehi. Izvedela sem, da je med temi krošehi tudi čebelarski. Javila sem se, da bi hodila na čebelarskega. Tato sem šla v Liško, da bi se pridruživela prijateljem, ki hodijo na ta krošeh. V Liški sem vprašala Dušana ali se jim lahko pridruživim. Povedal mi je, da se lahko. V tretjem nadstropju smo se srečali v dnevnem prostoru. Krošeh se je začel ob 9⁰⁰ uri. Takrat je Dušan povedal, da sem prišla na novo k krošehu. Dušan jih je vprašal če se strinjajo, da me sprejmejo v svoje vrste po čebelarskem protokolu. Strinjali so se in me sprejeli. Tako sem dobila tudi jazo oranžno majo iz smokom čebele. V tej maji sem dobila nekaj na polarnat. Dušan mi je posodil dva určbenika da me bi preveč koristajala s svojjo čebelarski krošehi vabi.g. Dušan Gradšar.

V sredo 16.11.2022 smo si pri čebelarskem krošehu pripravili slovenski najtlo. Pri pripravi najtla sem sodelovala. Namerali smo mizno krošeh iz smokom in medom. Dušan pa je prstnil lonce na čajje. To je bil čaj kuhar ga je nihal v lonce. Nato smo vse odnesli v dnevni prostor in pripravili mize. To smo vsi sedeli na mizami nar je Dušan se skibal. Veliko smo se pogovarjali o čebelarstvu v Sloveniji.

Napisala: Maja Jančar

Bred čebelarskim krošehom mi mentor Dušan Gradšar v svoji delavnici vrčati prišoge računalkih. Iz računalkih si pripravim vse o čem se bomo pogovarjali. Nato gremo v dnevni prostor in se uredimo na stole. Takrat označimo seznam prišotnosti na krošehu. To krošeh je enljerno nemo. Pri krošehu pogledamo určbenik. Začeli smo s priteljstijo čebelarstva. Nadaljevali smo bar po vsebinah určbenika. Tako se veliko vemo o čebelarstvu v Sloveniji. Sama pa sem načela brati knjigo o čebelarski pravi. To je knjiga o moji dvini detiji, ki jo je napisal Fran Grošelj.

Maja Jančar

V sredo, 11. 10. 2023, sem imela čebelarski krožek pri čebelarju Dušanu Gradšarju v tretjem nadstropju. Učila sem se o drevesih. Učila sem se o medih. Čebele letajo po sadnih drevesih, po jabolkah. Manin med delajo uške. Na čebelarskem krožku mi je všeč, ker sem se naučila veliko o medih. Naredila sem tudi domačo nalogo, narisala sem čebelnjak.

Anja Kokalj, uporabnica

Jesen

Jeseni se v hribih narava pobarva v pisane barve. Živali si pripravijo ozimnico. Dnevi se krajšajo, noči se daljšajo. Kmalu bomo ure premaknili na zimski čas. Pripravimo drva za zimo in ozimnico. V hišah začnejo kuriti, da nas ne zebe. Kmalu pride jesen. Moje najljubše barve so rdeča, rumena, oranžna, rjava, zelena in modra. V Nemčiji je Oktoberfest. Natarke nosijo pivo. Tudi igrajo razni ansambli. Ljudje se veselijo, poslušajo, plešejo, jejo klobase in pijejo pivo. V mestu pečejo kostanj. Kmalu bo martinovo. Že pobirajo grozdje, nastane mošt, pol pa vino. Tudi na Neretvi pobirajo mandarine. Zdaj bodo tudi pomaranče, hruške, slive, orehi, lešniki in jabolka. Tudi ježki se pripravljajo na zimo. Pripravijo ozimnico. Hruške in jabolka. Kmalu bomo imeli topla oblačila. Zdaj bomo morali varčevati z električno energijo. Jeseni v gozdnih listavci odvržejo liste. Iglavci pa pustijo iglice. Zelo imam rad jesen.

Aleš Krečič, uporabnik

Mojih 10 let v VDC-ju

Uporabnik Miha Skušek v pogovoru o vključenosti v VDC pove: »Po končani šoli sem prišel v službo v VDC v Šiško. Začel sem delat v 3. nadstropju, kjer delam še danes. Naučil sem se veliko različnih kooperantskih del – ščipalke, kline, skobe, razdelilce, medicinske škarjice, v zadnjem času pa lepim nalepke na flaške (razvijalec barve za lase). Poleg tega se vključujem tudi v strežbo pri kosilih in hodim na delo v trgovino Skrbovin'ca, kjer prodajam naše izdelke. Preizkusil sem se tudi v vlogi vodenja različnih dogodkov ob pomoči zaposlenih – modna revija, VDC ima talent. Glasba je zame zadovoljstvo, sprostitve ob težkih časih, mi omogoča, da se pomirim. Tudi sam sem nastopal na VDC ima talent in sem navdušil gledalce in žirijo s petjem slovenskih in tujih pesmi. Najbolj sem užival v petju nemške pesmi Musikanen aus dem zillerta, saj je pesem osupnila vse. Udeležil sem se tudi šova Zvezde plešejo, kjer sem zasedel 1. mesto. Zmaga mi pomeni vse, je potrditev, da sem glasbeno in pevsko nadarjen. Rad hodim v službo.«

Študentje na praksi

Kot študentka sem si v tretjem letniku Fakultete za socialno delo za učno bazo prakse izbrala Varstveno delovni center Tončke Hočevar. Pred opravljanjem prakse nisem imela nobenih izkušenj z delom z osebami, ki imajo težave v duševnem razvoju, in nisem vedela, kaj me čaka. Od samega začetka prakse, ki je trajala sedem tednov, sem bila več kot le zadovoljna.

Mentorica Mateja Kovač se je potrudila in mi omogočila zelo obsežno in celovito prakso. Tako sem bila vključena v delavnice uporabnikov in v delo zaposlenih. Čeprav me je bilo na začetku prakse strah, kako me bojo sprejeli uporabniki in zaposleni ter če bodo pripravljene z menoj sodelovati, je ta strah izginil s prvim dnem. Tako uporabniki kot zaposleni so me sprejeli in so z menoj radi sodelovali. Z uporabniki sem sodelovala na delavnicah, hodili smo na sprehode, igrali družabne igre, klepetali in včasih tudi hodili na sladolede in kavo.

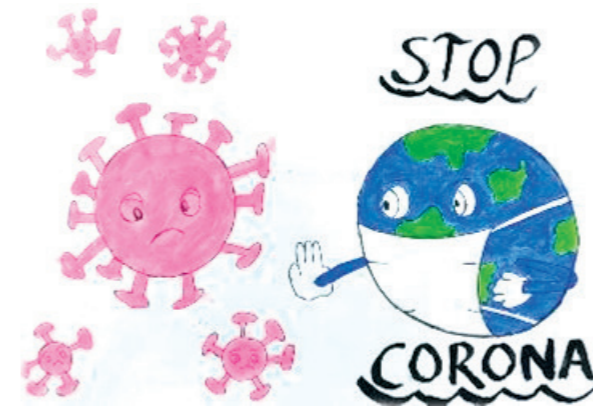
Med prakso sem imela tudi priložnost opazovati odnos med zaposlenimi in uporabniki. Zaposleni imajo do uporabnikov ljubeč in spoštljiv odnos. Z njimi radi poklepetajo, jim svetujejo, odigrajo kakšno družabno igro in hodijo na sprehode. Če so uporabniki slabe volje, žalostni ali se s kom skregajo, se z njimi pogovorijo in jim pomagajo razčistiti, kar jih muči. Opazovala sem tudi odnose med uporabniki. Videla sem kakšna prijateljstva in ljubezenske zveze sklepajo, s kom se radi družijo in tudi kdo jim gre 'na živce'. Čeprav pride kdaj do kakšnega prepira, sem dobila občutek, da uporabniki radi prihajajo na delo v

zavod, saj imajo tu prijatelje in družbo. Prav tako imajo radi zaposlene, saj jim ti pomagajo, kadar pomoč potrebujejo. V zavodu prevladuje občutek skupnosti, katere del sem postala tudi sama.

Čeprav je bila praksa namenjena študiju, je bila zame nekaj več. Ta praksa mi ni prinesla le izpolnitve študijskih obveznosti, ampak mi je omogočila osebno rast in razvoj, ki ju nisem pričakovala. Spoznala sem življenjska okolja in zgodbe posameznikov, s katerimi do sedaj nisem imela nobenega stika. Ob koncu sem začutila, da bom to delo pogrešala, zato sem se odločila, da ga bom nadaljevala kot prostovoljka.

Neža Žagar Žnidaršič, študentka Fakultete za socialno delo

Tončka v času epidemije **covida-19**

Zadnje petletko je v življenjih nas vseh zaznamovala korona. V času epidemije smo v VDC-ju Tončke Hočevar šli čez čisto posebno obdobje, saj sta bila delo in življenje naših uporabnikov v tem času zelo omejena in prilagojena posebnim razmeram.

Vseskozi smo iskali možnosti, da bi uporabniki še naprej ohranjali delovno kondicijo in, kar je še pomembneje, socialno vključenost ter stike s svojci. Posluževali smo se različnih komunikacijskih poti, video klici pa so bili največje zadovoljstvo. V prilagojeni obliki smo na terapevtskem vrtu za uporabnike omogočali obiske svojcev in zakonitih zastopnikov. Prav tako pa smo poskrbeli tudi za uporabnike, ki so ostali doma ter organizirali razbremenilne pogovore in sprehode v bližnji okolici.

V času epidemije covida-19 je Tončka z vsemi svojimi zaposlenimi in uporabniki dihala kot eno, v upanju, da bo epidemija čim prej mimo, življenje pa se bo znova vrnilo v običajne tirnice.

Kako je covid-19 spremenil življenja uporabnikov?

Ivo S.: »Virus je tolik zmešan, da ne moremo niti dam. Rad tm spredi delam, ker vidim snago, od zad jo pa ne. Maske nej dajo stran čim hitrej. Je vseen, če jo maš al pa nimaš.«

Ana T.: »Sovražim virus, ker nisem več samostojna. Ker ne morem in ne smem nikamor brez maske.«

Vesna P.: »Ni mi všeč, da je korona bla. Ni mi všeč, da smo bli zaprt zavod. Sam na vrtu smo bli, to je blo tud vse. Se mi zdi, da je to en virus. Bi pa raj za televizijo izjavo dala.«

Franci K.: »Zelo sm žalostn, ker so nam vrata zaprli, avtobusi niso vozili. Komaj čakam, da bo konec. Svet se bo narobe obrnil.«

Tanja M.: »Korona je en virus, zdej k ne morem k Saši v delavnico. Maske pa nisem nič dala gor.«

Bojana M.: »Ko je korona, nas ni velik v službi. Sm žalostna, ker je tako. Poleti ne bom dobila obiska iz Švice. Sm žalostna, ker ne morem obiskat Slavi in Marjance. Je pa dobr, ker pijemo velik kavice in jemo sladkarije.«

Mojca P.: »V ponedeljek bom šla delat. Ne grem še domu.«

Jože Č.: »Vesel bi bil, če ne bi blo korone. Mal domače pogrešam. Mi vsi skup smo se spremenil, ko je ta korona.«

Bojan Š.: »Zdej je treba roke umivat, brisat in razkuževat. Korona mi ni všeč. Pogrešam vse na Viču.«

Toni C.: »Nič ne bom povedal, sm že usega sit.«

Sistem kakovosti

E-Qalin

V VDC-ju Tončke Hočevar že devet let izvajamo mednarodni sistem kakovosti po modelu E-Qalin. Ves čas deluje šest skupin za kakovost, v zadnjih treh letih pa smo na novo oblikovali tudi dve skupini uporabnikov, ki obravnavajo in razmišljajo o kriterijih, povezanih z delom in bivanjem.

Letos ob praznovanju 55-letnice obstoja in delovanja zavoda smo tretjič podaljšali certifikat kakovosti in presojevalka Mateja Hauser je o našem delovanju zapisala:

»Po obisku pri njih namreč nisi več ista oseba. Naležeš se elana, pozitivizma, humorja, vere v ljudi in zaupanja v dobro. So odličen dokaz, da ima tudi ustanova svojo osebnost in genom. Začetki VDC Tončke Hočevar so posebni, drugačni, sebi lastni ... in takšni so tudi uporabniki ter sodelavci te ustanove, ki s spoštovanjem in odnosom nadaljujejo upravljanje zapuščine izpred 55 let.

Prepoznano podobo debeluške jim lahko zavidajo najboljši marketinški strokovnjaki. Nasploh je Tončkin svet poln umetnikov, borcev, vizionarjev, pionirjev, iskrenih duš, zagovornikov, pridnih delavcev, prijateljev ... Tako med zaposlenimi kot uporabniki. Njihov pristop k upravljanju kakovosti je enostaven, preprost in učinkovit!«

Metoda Novak, vodja kakovosti E-Qalin

Certifikat

Družini prijazno podjetje

Leta 2015 smo se uspešno pridružili skupini organizacij s certifikatom Družini prijazno podjetje. Kljub temu da smo že pred pridobitvijo tega certifikata gojili visoko raven razumevanja pomena združevanja službenih obveznosti in družinskega življenja, nam je pridobitev certifikata še dodatno okrepila to razumevanje.

V organizaciji smo postopoma dodatno ozavestili in vpeljali niz ukrepov, ki pomembno vplivajo na delovno vzdušje. Hkrati ukrepi omogočajo lažje obvladovanje vsakodnevnih obveznosti v hitrem tempu sodobnega življenja ter zmanjšujejo stres, ki se ob tem pojavlja. Zavestno ozaveščanje vseh udeleženi strani je postalo pomembna vrednota, ki omogoča zaposlenim, vodstvu in organizaciji kot celoti, da smo prijazni drug do drugega, da razumemo potrebe družine in organizacije ter delujemo v skladu s sprejetimi ukrepi, hkrati pa ohranjamo pozitivno vzdušje.

Že ob samem začetku pridobivanja certifikata smo razširili pojmovanje družine na širšo družino, saj se zavedamo, da družina ne pomeni le skrbi za otroke, temveč tudi skrb za starše in druge osebe, ki so neposredno povezane z nami. Ukrepi, ki smo jih sprejeli pri pridobitvi osnovnega in nato polnega certifikata, so postali del naše filozofije in jih nimamo več za posebne ukrepe, temveč so nepogrešljiv del našega načina delovanja. Prepričani smo, da smo odličen zgled, kako se družini prijazni ukrepi lahko učinkovito vpletejo v filozofijo podjetja in postanejo del našega vsakdana.

Darja Pajk, vodja projekta Družini prijazno podjetje

Certifikat **Družbeno odgovoren delodajalec**

Družbeno odgovoren delodajalec

Pristopni certifikat
R.Š. 042/2020

V letu 2021 smo uspešno pridobili certifikat Družbeno odgovoren delodajalec, kjer smo se najprej odločili za modul Varnost in zdravje pri delu zaposlenih. Namen in cilj tega je izboljšanje družbeno odgovornega upravljanja podjetij oziroma zavodov v Sloveniji, in sicer v odnosu do zaposlenih. Certifikat Družbeno odgovoren delodajalec je tako kot Družini prijazno podjetje pod okriljem Ekvilib Inštituta.

V letu 2022 smo opravili kar nekaj načrtanih nalog, precej bolj obsežnih, tudi z večjimi finančnimi učinki, pa nam še ostaja za prihajajoče leto. V letu 2022 smo pristopili k pripravi nove strategije, ki vodstvo še bolj zavezuje k načelom družbene odgovornosti. V zvezi s tem so se vsi zaposleni izobraževali na temo Stebri odličnosti. Organiziranih je bilo veliko izobraževanj, ki so se jih udeležili zaposleni v večjem številu, ne glede na delovno mesto, staž ali starost. Za mlajše sodelavce je vedno pripravljena predstavitev zavoda, njihovega delovnega mesta in sam ustroj zavoda.

Pridobitev certifikata Družbeno odgovoren delodajalec pomeni pomemben prispevek k oblikovanju skupnosti, ki ji je mar. Mar za zaposlene, ostale deležnike in nenazadnje tudi za planet, na katerem sobivamo. K uresničitvi ukrepov smo takoj pristopili in si že načrtali cilje za nadaljnje delo tudi v prihajajočem obdobju. Želimo si, da bomo ob zastavljenem konceptu vzajemno vztrajali in na ta način skupaj prispevali k širjenju kulture družbene odgovornosti.

Martina Svetlin, vodja projekta Družbeno odgovoren delodajalec

Brez naslova!

Danes smo zato se tukaj zbrali,
da bi družili se, peli, plesali ter se malo nasmejali.
Upam, da lepo se bomo mi imeli,
in nikamor ne bomo odhiteli.

Vsi mi smo čakali na ta dan,
med nami prav nihče ni več zaspan,
za nas in vas ta dan svečan,
s sanjami prelepimi je ves obdan
naj to bo praznik nas vseh,
in veselje naj iskri v naših se očeh.

Ob koncu pesmice te moje,
naj ne gre vsak po svoje
pri nas bodi dobrodošel vsak
ter počuti kot pravi se junak.

Verica Županič, uporabnica

Tončkina zgodba

Izdajatelj in založnik: Varstveno delovni center
Tončke Hočevar
Za izdajatelja: Slavko Bolčević
Urednik: Slavko Bolčević
Fotografije: arhiv VDC-ja Tončke Hočevar
Tisk: Birografika BORI d. o. o.
Kraj in leto izida: Ljubljana, 2023
Naklada: 500 izvodov

